

روزنامه

تکمیل التمام لکنته
مدیرکل کالج استریت نبرو
کلیه امور اداره با
مدیرکل مؤید الاسلامیت
منتظم اداره
اقامه دعوت شیرازی است
خبر دوشنبه طبع
سه شنبه توزیع میشود
تاریخ دوشنبه
۱ ذیحجه ۱۳۲۱ هجری

قیمت اشتراك
(سالانه - شش ماهه)
فرهنگ - و برمه
(۱۲ روپيه - ۷ روپيه)
پزیران و افغانستان
(۵۰ درن - ۳۰ فران)
عثماني - و مصر
(۵ مجیدی - ۳ مجیدی)
اروپا و چین
(۳۰ فرنك - ۱۷ فرنك)
روس - و تركستان

سنة ۱۳۱۱

قبل از دریافت نمودن قبض اداره
(۷ مارچ ۱۹۰۴ میلادی) (خریداران نباید قیمت اخبار را باحدی تسمیه) (۱۰ منات - ۶ منات)

در این حریده از هرگونه علوم و وقایع سیاسی و مانع دولتی و موارد حق عمت میشود
مراسلات عام التمه مقبول و در انتشارش اداره آراست

فهرست مندرجات

- سیاسی • سفر عامی اسلامی • مکتوب یکی از علماء
- مکتوب از اسمهان • نقل از روزنامه شرفه نوروز
- مکتوب از مصر • مکتوب از آستارا
- سواد شراکتنامه • زن سه شوهر • بقیه مکتوب مسکو
- مکتوب از بغداد • سواد دستخط اعلی حضرت
- شام و افغان • صورت مکتوب آقای آقا سید رحمان الله
- صورت اطمینان حضرت اشرف مصلی الدوله • صورت
- شرفه رئیس گرجا متیونوز • مکتوب از اسلامبول
- تکذبات • آعلان

سیلی

کیفیات حقیق جنگ اقصای شرق و امروزه
حکمی بطریق واقع نمیتواند بیان نمود - و تلگرافاتی که
بذریعه خبرنگار (روز) یا سایر وقایع نگاران جنگ
اخبار متضاد میگردد میرسد پیشتر ضد و مخالف یکدیگر
اند - و اینها را نمیتوان به یکسان جنگ ژاپون و روس ندارد
در غالب جنگ طاق بزرگ قبل از حکم مسالعه و

تکمیل رساله تاریخ جنگ عبر و مع شی ما ماست -
عات اصلی است که جاب اخبارات صحیحه جنگ
باید بذریعه یکی از سرداران دوا این مناصبتین بشود
و خبرنگار (روز) و وقایع نگاران جنگی اخبارات که
در میدان جنگ شامل اند غالب کیفیت جنگ را باید
از سرداران دولتین مناصبتین دریافت نماید چه جنگ
در یک نقطه نیست و وقایع نگار اخبار در هر نقطه
نمیتواند شخصاً حضور بهم رساند - واضح است که
سرداران هر یک از دول متخاصم حق التدور
شکست های خود را مخفی داشته هرگاه نتوانند کاتبه
واقعات را مستور درند تا جایی که امکان داشته باشند
کیفیات حقیق را مخفی خواهند داشت -

علاوه از امور طبیعه طرفداری جماعتی از اخبارات و
وقایع نگاران آنهاست یکی از دو این متنازعین چنانچه
آشکاراست که جراند انگلیسی طرفدار ژاپون و اخبارات
مراسوی هواخواهی روس را می نمایند این معنی خود
طبعاً مانع از رسیدن اخبارات و کیفیات صحیحه جنگ
است چه میلان طبیعی طرفداران هر یک از دول متنازع
چگونگی فتح و شکست و حقیقت جنگ را مستور
میدارد - و هرگاه هم شکست فاحشی بر یکی از دول
متخاصم برسد و طرفداران آن دوات انتشارش را

نتوانند به لهجه ظاهر خواهند نمود و جلوه خواهند داد که تا درجه حقیقت امر مستوز ماند - و نقص دولتی که طرفدار او هستند کمتر بیان شود - ازین رو نمیتوان حقیقت جنگ و کیدیات حزبه فتح و شکست دولتین ژاپون و روس را در اقصای شرق از روی تحقیق بیان نمود . البته اجتهادی در این مواد برای اخبار نگاران بی طرف هست که پس از استعلام از جمیع اخبارات صحیح و سقیمه حقیقت امر را اسدراک نمایند . مقصود از نگارش این عنوان آن است که هرگاه قارئین حبل المتین اخبارات متضاده و مختلفه از حالات جنگ در صحاح نامه مقدسه ملاحظه نموده بداند که عات اصلی روات آنهاست

خلاصه . آنچه تاکنون کیهیت و حالات جنگ معلوم شده عدم استعداد روسیان در اقصای شرق مقابل با ژاپون است - و عات همان میباشد که در شماره های گذشته بیان شده است . دولت روس از آغاز جنگ این عنوان را مستمسک نموده که ژاپون بر خلاف معاهده مسلم و مصدقه جمیع دول حرکت کرده یعنی بدون اعلان رسمی جنگ آغاز محاربه نموده است - حکون روس از قوت دادن این مسئله آن است که هرگاه دولت ژاپون را فتح صیب شود بواسطه تخلف از قوانین جنگی - دول سائره دولت مشارالها را از چیدن تمهات فتح محروم دارند - و این نکته را که تا این درجه دولت روس عقب کرده قوت میدهند در پرده یأس دولت مشارالها را از فتح در این جنگ - وره اگر این نکته مدنظر سود و دواب روس را فتح مسلم بود ادا محتاج به تشریح و اصرار نمودن در این مسئله نبود دولت ژاپون و هواداران او در جواب اعتراضات روس چند نکته بیان می نمایند

(۱) دولت ژاپون این جنگ را بواسطه اغراض شخصی و ملک گیری نموده - سبب این جنگ تصرفات غیر مشروع بیرون از معاهده روس در (کوریا) و (منچوریا) که منافق با حقوق ژاپون و جمع دول بوده میباشد

(۲) در تاریخ ششم فروری دولت ژاپون دولت روس را اعلان داد که چون دولت مشارالها تکالیف ژاپون را گردن نینهد ژاپون در حفظ حقوق خود

و پای بند نمودن روس باغای وعده و معاهده معاهده بین قسم اقدام خواهد نمود و این خود اعلان رسمی جنگ از طرف ژاپون بود

(۳) قشون بحری روس در سرحد (کوریا) بدوای شلیک توپ بر لشکریان ژاپون شکرده و از آن بعد دولت ژاپون مجبور از دفاع شده آغاز جنگ نمود

(۴) عبارات روس با ژاپون خاصه در حرکت اخیره ظاهر می نمود که هرگاه دولت روس خواهشات ژاپون را که از روی معاهده دول با چین و وعده که روس بجمیع دول نموده تسلیم نکند دولت ژاپون قوت بازو روس را باغای وعده و پای بندی بمعاهدات مجبور خواهد ساخت - دولت ژاپون بواسطه فرضی خارج از عبارات اقدام جنگ نموده - و اینکه دولت روس اظهار عدم استعداد کامل در جنگ می نماید عنری است غیر موجه - دولت روس از آغاز بخبره رسمی ژاپون که از اکتوبر ماه سال (۱۹۰۳) میلادی است همه روزه بر قوای حربی و استعداد جنگی خود در منچوریا و سرحد (کوریا) و بندر آرتور می افزاید خاصه بعد از بخبره اخیره ژاپون که کاملاً حرکات او جنگ را مسلم میداشت و ظاهر می نمود که دولت روس میخواهد دولت ژاپون را غافل و سرگرم داشته ناگهانی بروی تازد و کار او را بسازد

دولت ژاپون رسماً عات اقدام در این جنگ را بدول سائره چنین پیش نموده است

(۱) حفظ استقلال ژاپون و اغراض بطنیکی اولازم میدارد که خود ژاپون در (کوریا) تسلیم نشود - و دولت دیگر در آن مملکت تصرفات بطنیکی نداشته باشد - این امر مسلم است که ترقیات آینده ژاپون بواسطه پوست مملکت اوست - و هر مقام که نزدیکتر باشد برای وی منسب تر است - (کوریا) اگر قبضه روس آید و اثر سیاست دولت مشارالها در آن ملک زیاد شود نه تنها سد طرق ترقی تجارت و بولتیک ژاپون را می نماید بلکه قرابت روس در آینده استقلال ژاپون را اندیشناک می سازد

(۲) برای ترقی تجلیوت ژاپون لازم است که (کوریا) در اثر خود ژاپون باشد - درین امر جمیع سببهاست که اگر در (منچوریا) دولت دیگری حق حاصل نماید

فصل عظیم به تجارت ژاپن و آنگلیه وارد می آید و این دو نکت و لانزروی معاهده دولت انگلیس تسلیم نموده و امریکا امضی داشته است.

حکومت اینک دولت ژاپن نمیتواند تصرفات روس را در منچوریا تسلیم کند و درارت خارجه دولت مشارالها بموجب قریب دول ششتره را رسماً اطلاع داده است.

(۱) دولت ژاپن را تصور ترقیات آنگلیه مجبور میدارد که مانع آید امور را که قبضه روس را در منچوریا مینماید و حفظ ما تقدم برای اولایم اقتاده چه معلوم نیست عوامل سیاسی را فردا چه اقتضا پیش آید.

(۲) تجارت ژاپن در منچوریا زیاد است گذشته از این که دولت ژاپن را لازم است در ترقی تجارت خود سعی نماید غرض صورتیکه منچوریا قبضه روس آید معین است تجارت موجوده ژاپن را چه حال پیش خواهد آمد - این است که دولت ژاپن را لازم اقتاد که در حفظ تجارت موجوده خود سعی نموده نگذارد هیچگونه از منافع تجارتی او کاسته شود.

(۳) از روی جغرافیا مناسبی که در سواحل (منچوریا) و (پکن) و (پنت سن) و (جیل) هست اغراض سیاسی ژاپن را در منچوریا ظاهر میدارد. و پیش رفت متعاضد سیاسی او در آزادی چین و اقتدار مشارالها بر منچوریا است.

(۴) مناسبات تجارتی و سیاسی لازم آمده که صوبه منچوریا برای تجارت جمیع دول گشاده و دروازه تجارت شرق و غرب در آن مملکت باز باشد و هرگاه صوبه منچوریا قبضه روس آید آزادی برای تجارت تمام دول محال و غیر ممکن مینماید.

(۵) از روی معاهده و ایفای بوعده دولت ژاپن را فرض است که در آزادی و استقلال و وسعت مملکت و ترقی دولت چنان اقدامات لازمه به نماید که تصرف روس در منچوریا ظاهر میدارد که يك صوبه بزرگی از سلطنت چین موضوع شده ازین رو دولت ژاپن مجبور است که ایفای بوعده نموده پای بندی بمعاهده خود نماید.

(۶) هرگاه دولت ژاپن دولت روس را مجبور در تخلیف منچوریا با آنکه بارها رسماً وعده نموده مطابق معاهده با چین نه نماید - لابداً عظمت و وقار ژاپن از انظار چینیان معدوم خواهد گردید - و حال آنکه از روی مصالح ملکی و مطابق اصول همدانیه با چین ژاپن مجبور

است عظمت و وقار خود را قائم دارد و این نکت را نیز دولتین انگلیس و امریکا از روی معاهده تسلیم نموده از این رو دولت ژاپن ضامن است که هر قسم ممکن شود قطع تصرفات روس را در منچوریا بنماید.

دولت ژاپن از آغاز مخاربه با روس بيك رای مستقیم مانده و ابتدا تغییر و تبدیل درخواست خود داد - دولت روس پهلوهاى عتاف اختیار کرد که شاید تبدیل و تغییر مسلکی در خواہشات ژاپن پیدا شود. بدین مقصود نائل اگرديد دولت ژاپن بر جمیع دول آشکارا داشته که جنگ وی با دولت روس مبنی بر خود غرضی و توسعه ملک نیست. بلکه برای حفظ حقوق استقلالیه چین و آزادی تجارت جمیع دول در منچوریا است - ژاپن دعوی خود را ظاهر داشته که برای دفع اجحاف و زیادتی روس و عدم پای بندی بمعاهده و ایفای بوعده و ترقی تجارت و اشاعه تمدن متحمل این جنگ بزرگ شده است.

آخرین جوابیکه روس بژاپن داد که از آن بعد مخبرات بمشاجرات منجر شد بموجب دلیل است.

(۱) دولت روس در (کوريا) حقوق چند برای ژاپن تسلیم مینماید.

(۲) در جنوبی (کوريا) ژاپن را اختیار کامل حاصل تواند شد ولی در اتمیر قلاع جنگی مجاز نخواهد بود.

(۳) در شمالی (وريا) دولت روس بژاپن آزادی در تجارت خواهد داد.

(۴) سرحد کوريا و (منچوریا) از رودخانه (بلو) مستقیماً معین خواهد شد در خط سرحد نه روس نه ژاپن نه سائر دول مجاز به تعمیر قلاع جنگی نخواهند بود.

(۵) کشتی های روس مجاز خواهند بود که در دریا و رودخانهجات (کوريا) عبور و مرور نمایند.

(۶) در صوبه منچوریا دولت روس قبضه و تصرف احدی از دول را تسلیم نمیتواند کرد - ولی ژاپن و سائر دول را اجازه در تجارت داده خواهد شد.

دولت روس در جواب های اولیه که بژاپن داده ابتدا نامی از منچوریا نمی آورد یعنی منچوریا را خارج از موضوع بحث ژاپن دانسته بود - اصرار ژاپن دولت روس ناچار همین مختصر که مخالف با

نایبون مد اتحاد با ایران خواستگار بود و از تدابیر انگلیس محروم ماند درین موقع روس ها در اتحاد با ایران حاصل خواهند نمود -

آنچه از قرائن خارجی ظاهر میشود امیر افغانستان در چنین موقع هرگاه همراهی با دولتین ایران و روس نه نماید طایق و مانع راه آنان نخواهد گردید - چه در محالمت فلتنی برای خود تصور نخواهد نمود و نیز لژ انگلیسان چنانچه باید و شاید راضی نیست و این رجحان بطونی امرای افغانستان با انگلیس بواسطه عدم قبول نه نمائنده او در لندن است و تا وقتیکه دولت انگلیس بدین مسئله رضا ندهد اتحاد حقیقی افغانستان را نباید مترصد باشد - این مراتب از واقعات حقیقه الوقوع نیست - بلکه از تصورات ظنیة الصدور است که لکن چنین شود ممکن است چنانهم بشود

واقعات جنگ آنچه از تلگرافات ظاهر میشود ژاپون در میدانهای مختصر بحری و بری تاکنون پیش و مظلون است که روسها مجبوراً بندر (آرتس) و (ولادی وودسک) را تخلیه نموده جنگ را بخشکی اندازند بندر (آرتس) اگرچه تاکنون کاملاً بمحاصره لشکر ژاپون در نیامده ولی ابواب رساندن تانیه بحری روس را مسدود ساخته گویا کشتیهای جنگی ژاپون بجانب (ولادی وودسک) رجوع نموده که شاید راه آهن منچوریا در تصرف خود آرند تخمینه نقصانات روس در این جنگ های مختصر هفت میلیون لیرای انگلیسی شده این نقصان کثیر در ابتدای جنگ روس را خیلی عقب انداخته و ژاپونها را قوی دل و پشت گرم ساخته است

واقعات جنگ که از تلگرافات ظاهر میشود اطمینان و استقلال ژاپونیان و وحشت و پریشانی روسها را ظاهر میدارد - این نکته تاکنون درجه تاید کلام دولت روسی را مینماید که مستعد جنگ نه بوده است و این ثمره از شجره اطمینان بار آمده - چون روسها نام خود را بقوت و اقتدار علم نموده و جمیع دول معظمه از آنها حساب برده تصور مقابله با روس را از سر بدر کرده بودند - هرگز گمان نمیکردند که دولت مختصر محقر ژاپون جرئت در اقدام جنگ با آنها نماید - و با آنکه ضرور روسیان مانع از تحقیق قوای عسکریه و مالیه ژاپون بود - علی ای نحوگان امروز دولت ژاپون

جنگ تقدم را در اقصای شرق جهانده و هرگاه تا آخر خورشید فتح و ظفر بروی او تابد - و گوی را در میادین بری نیز بریاید اول دولت بشمار خواهد رفت و جمیع دول مغرب زمین از وی حساب خواهند برد و مانند امپراطور آلمان در اقصای شرق امپراطوریش تسلیم خواهد شد - و عاقبت رقیب بزرگ دولت انگلیس در آسیا خواهد گردید - و همراه انگلیسان از حمله وی بر هندوستان اندیشناک خواهند بود این مراتب در صورت فتح و پیشین گوئی بیست سال دیگر است و میتوان گفت که از اثر و برکت ترقیات ژاپون در سائر دول آسیا نیز تمدن شیوع حاصل نماید

♦ سفر علمی اسلامی ♦

در ماه گذشته بازده طلبه از نجیاه بزرگ زادگان طهران بزم تحصیل علوم و درک مراتب شایسته از مقامات و اکتساب مدارج باذخه از مناصب مسافرت بطیة اسلامبول نمودند - زمان توقف در آن پای تحت که امروز قبة الاسلام و سواد عظیم است هفت سال مقرر و مین شده است که در این مدت هفت سال فارغ التحصیلی خواهند شد اگرچه مشقت این سفر بسیار است لیکن منافع آن نیز بسیار است

چه در این سفر هم با علم میشوند و هم متادب و متخاق باخلاق اسلامی خواهد گردید - یکی از آنها قاسمخان پسر جناب آقا میرزا مهدیخان رئیس از شاگردان مدرسه مقدسه اسلام بود که سن او دوازده سال و زمان تحصیل او چهار سال بود و در غیر مدرسه اسلام چیزی تحصیل نکرده البته این دسته از طلاب که فارغ التحصیل و با تربیت معاودت نمایند بوطی خود يك مملکتی را تربیت و با علم مینمایند این يك فایده اتحاد و اتفاق و مواخات است که بین دو سلطان عادل با ذل عاقل اعنی اعلیحضرت اقدس شاهنشاه اسلامیان پناه السلطان ابن السلطان مطهرالدین شاه و اعلیحضرت فلك رفعت سلطان الرین والبحرین پادشاه اسلام پناه السلطان الاعظم عبدالحمیدخان خلدافه ماکها و ابد سلطانها و اید اولیائها قائم و مستحکم و حادث گردیده - هرگاه علماء اعلام اسلام تأسی فرمایند باین دو سلطان باذل و احدات بنض عظیم بین المسلمین را مرتفع و بکلی از بین بردارند ولوای اتفاق و شفاق را که دیگران افراشته

بخواستند سلام را قوت تازه و ترویجی بی اندازه بدید خواهند آمد - همین قدر در رؤس منابر بعوام الناس رسانند که اختلاف بین المسلمین در فروع و نزاع لفظی است - الحق والانصاف علمای دارالخلافه طهران متابعت نیت مقدس اعلی حضرت در این اتحاد و اتفاق نهایت همراهی و معاونت را دارند در خطبات و رؤس منابر و محافل دروس پیوسته دعای دو سلطان اسلام را مقرون و توأم ادا میفرمایند - وما انشاء الله در سال دوم در این جریده ثابت میبایم که اختلاف و نزاع لفظی است ، در اصول عقاید سنن و شیعه متحد و متفق میباشند (نوروز)

مکتوب یکی از علما

قابل توجه تجار محترم

بدیهیات عقل

ای تجار محترم و اخوان مکرم حر سکه ما که هر چه عقل باو جازم و قاطع است و عقول در آن متفقند از بدیهیات عقل استحوه از امور اخروی باشد یا دنیوی چه بواسطه اشاره شرع فهمیده شود یا بی اشاره شرع مستقلاً فهم آید - سخن در دو مقام است
مقام اول - در مطالب و قواعدیست که عقل آنها را در معرفت حق جاری میسازد آنها در کتب علماء رسوانه علیهم درج است
مقام دوم - در بیان قواعد و مطالبی است که در افعال خدا و ما سوا جاریست بعضی خاص عالم تکوین و ایجاد و برخی مخصوص عالم شریعت و اندی در هر دو جاری میشود - و تمیز میان این اقسام شرعی لازم دارد - احقر بعضی را بسمع مبارک برادران محض رضای حقیقی مبرسانم - و هر یک از آنها را جاری نماید معید بحال شما تواند شد - سابقاً نتایج بدیهیات عقل را در السداد تجارت خارجه بذریعه دو مکتوب نوشته در نامه مقدس جلالالتین درج شده است - لهذا بجهت آید رجحان السداد تجارت خارجه و توسعه تجارت

داخله که بعضی فوائد را ذکر نمودم با چند قاعده عقل تطبیق بمقصود میبایم تا بدانید که اهل علم بنابر از نفع و ضرر تجارت نیستند - ولی فکر تجارت آخرت ایشانرا بیشتر مشغول ساخته و بجزئی قناعت کرده اند تا ملاقات پروردگار خود نمایند - لکن راهبانی شیوه مرضیه ایشان است که هرگاه امری را باعث ترویج شریعت دانند اقدام نمایند و احقر محض رضای حق و رسول و ائمه اطهار سابقاً آنچه به نظرم رسید از راه خبرخواهی نوشتم حال هم چند قاعده به نظر رسیده می نویسم

قاعده اول - امکان اشرفیت یعنی تا کردن کار اشرف ممکن است انسان مائل کار احسن نمیکند - پس بر شما تجار و هر صاحب عقلی لازم است که اول ملاحظه اشرف و احسن بودن عمل را بجاید آنوقت همکاری که اشرف از دیگری است معمول دارد

آیا تجارت امتعه داخله که از هر جهت بول وطن در کسبه اهل وطن میباید اشرف و بهتر است یا تجارت اشیاء خارجه که باعث اهلا کله کفر و فقر و فاقه برادران ایفانی است ؟

قاعده دوم - ترجیح راجح بر مرجوح است یعنی هر حکار باید برای فائده و خیر باشد - پس اگر دو قسم کار پیش آید که یکی بهتر فائده دهد از دیگری البته بر هر مائل واجبست که آن بهتر را بعمل آورد - و اگر آنرا بعمل نیاورد یا عاجز است یا آن فائده را نخواسته یا خواسته ولی نقض فرض خود نموده و کار پیهوده وانو و بی فائده کرده یا بفائده آن جاهل بود - پس سابقاً مبرهن نمودیم که تجارت اجناس داخله براتب از تجارت امتعه خارجه بهتر و فائده اش بدولت و ملت و خود تجار بیشتر است و هر کس جاهل بود دانست و اگر گفته شود از تجارت داخله عاجز هستیم کذب محض است زیرا که قبلاً آمانت از تجارت ملک دور خارجه است پس ای برادران عزیز حال که فهمیدید احتیاج

تجارت بخارج بر بجزارت داخله ترجیح مرجوح بر
 راجح و آب فیض است. لازم می آید که یا فائده تجارت
 نخواسته آید و یا از منافع آن جاهلید - و این بدیهی است
 که از صاحبان شعور کاری بدون اراده و قصد صادر
 نمیشود اگر چه مکس و پیشه باشد و اراده و قصد
 کردن انکار هم ممکن نیست مگر با میل و شوق بآلکار
 و میل و شوق هم پیدا نمیشود مگر بجهت فائده و غمری
 که در آن کار می بیند که در دیگری نمیند - پس یا شا
 تبار بقدر مقدور ترك تجارت خارجه نماند یا فوائد
 آنرا بشمارید تا ما هم بفهمیم و یادگیریم تا معلوم
 شود شعور بريك. و اگر ثابت کنید که هر دو تجارت
 فائده و ثمرش مساوی است باز ترجیح دادن شا
 تجارت خارجه را بر داخله قبیح است و همان عیب
 لازم آید و حال آنکه ثبوت تساوی فائده این دو تجارت
 محال است

قلعه سوم - نقض غرض قبیح است یعنی هرگاه کسی
 مطلبی در نظر دارد باید بقدریکه ممکن است در تحصیل
 آن مطلب سعی نماید و سعی نوزد و هر قدر سعی نموده
 آن مطلب بر نیاید یا ناقص بر آید خود نگذاشته که
 مطالبش درست بر آید .. مثل آنکه دیوار را عمداً کج
 بسازد و خراب شود یا دیوار باغ را بسازد دروازه
 آنرا نه بنده میوه او را مفسدین و حیوانات ضایع کنند
 مثل آنکه شا تبار بخیال تحصیل منفعت و ثروت تجارت
 امتعه خارجه را شروع داده و میدهد و خورد
 خورد ثروت ملک که خودتان یکی از افراد آن
 مستبد نابود نموده تا اینکه اثر ثروت شا نموده
 یکمرتبه مضمحل و نابود شده خود را بسوء اختیار
 فقیر و محتاج کرده و راه برای دشمنان دین مبین افتتاح
 نموده آنها را بر ملت اسلام مسلط ساخته آید پس بر فرض
 خواستن منفعت بایستی در تجارت داخله اقدام نماید یا در
 تجارت بخارج لازم آید منفعت نخواستن باسکه ضرر
 طلبیدن بر ترجیح مرجوح بر راجح نقض غرض است
 و هر غرضی ترجیح مرجوح بر راجح است

قلعه چهارم. عمل با صلح و اتقن و احکام است
 یعنی هر کاری که مصلحت دار تر و محکم تر است که
 فائده و مصلحت بهتر بر آن مترتب میشود پس اگر
 حکمتر ممکن باشد و نکند خود تقصیر کرده و نگذاشته
 مطالبش درست حاصل شود و نقض غرض نموده
 فهمیده شد که فوائد و مصالح دنیوی و اخروی شا
 در ترك تجارت خارجه است پس اگر منافقت نشود و
 بار اصرار داشته باشید تقصیر بر خود شماست که راه
 ترقی را کم نموده و فائده را از جاه ظاهری میطلبید مثل
 کسی که در جاه تاریکی افتاد و يك ریهان باریکی
 و يك طناب محکم آویزان دست از طناب برداشته
 ریهان باریک چسبیده زور میزند که بآن ریهان بالا
 آید عاقبت ریهان گسسته پائین بر خورده افتاد که
 دیگر دستش بآن طناب هم نرسد. امروز طناب تجارت
 شا نگسیخته نوعی نکندید که این رشته از دست شا
 بدر رود و همه در جاه مذلت و خواری مبتلا گردید
 و راه چاره هم از همه طرف منقطع شده باشد و
 زمینهای اطراف را اجاب و بیگانگان تصرف و شا
 و اولاد شا ار نه جاه احتیاج آه کشیده و قوت لایموت
 خود را از نوکری و عبودیت آنها طلبید - خداوند
 انشاء الله آنروز را نصیب فرماید در هر کار که
 مصلحت و مسده آنرا ترك کنیم از زمره عقلا خارج
 شویم اگر کسی بگوید که شاید تجارت اجناس نجسه
 خارجه مصالح و فوایدی دارد که تو فهمیده زیرا که
 این همه صاحبان مال و دولت و ثروت از تو بیشتر
 فهمیده اند که این تجارت را بر تجارت داخله برگزیده
 گویم فائده و مصلحت تجارت خارجه منحصر است در
 فقر و فاقه و استیصال ملت اگر غیر از این فائده تصور
 فرموده و تا امروز مشهود شده بیان فرمایند بی تسلیط
 کفار بر مسلمین را هم نتیجه دارد تا خدا چه خواهد
 این چهار فاعده قرین المضمون که از هر يك مطالب
 بسیار مشب و در هر کاری میتوان جاری نمود پس
 است برای تبار محترم. امید که بعد از فهمیدن سر و لم

مطالب زودفکری برای ماقبت خود کنند و برک تجارت
خارج فرمایند بیسان دیگر بعون الله همان قاعده را
اشاره نمائیم
گفته شد که اگر در کاری مصلحتی است باید آن
کار را مرتکب شد و الا ترك نمود حال اگر آن
مصلحت درجات بسیار و است و بلندی بشمار و خوب
و سوخته داشته باشد و در نظر تحصیل هر يك از آن
درخت یکسان و ممکن باشد البته مائل قبول نمیکند
و نمی پسندد و میل نمیکند مگر همان را که از جمله بهتر
و بالاتر است. مثلاً شخص طالب استاد نقاشی است و
نقاشی صد طبعه استاد دارد از همه بالاتر و بهتر (مانی)
نقاش است - فرضاً پیش هر يك ده سال بقدر او
استاد میشود و دست او همه میرسد هیچ احتمال
میدهد که این شخص غیر از مقام مانی به بسندد یا
غیر مانی را باستانی قبول نماید از این مثل درخت
تجارت خارجه با تجارت داخله و اخراج معادن معلوم
میشود که شما بهتر را اختیار فرموده اید یا بدتر را
ما میخواهیم که خط آهن در مملکت ایران کشیده و
قطع سبل آسان شود و مثل سایر دول راه آهن
بسازیم و این کار دو قسم متصور باشد یکی آنکه تجار
کفنی کرده آنچه نقره و طلا در ایران موجود است جمع
و بملك خارجه فرستاده خط ساخته آهن و دبه های
آماده ساخته شده از چوب و آهن خارجه ملوث برلك
وروغن خارجه از تجار اجنبیه خریدند نقره و طلاها را
تحویل داده آنها را درجهازات خارجه حمل کرده گرایه
فوق القوه داده آهن خارجه را بوزن نقره وارد ایران
نموده استاد از خارجه بمواجبهای زیاد اجاره کرده
راههای ملك خود را برای سوق لشکر دشمن صاف و
آماد بنائیم. زیرا تا این همه نقره و طلا از مداخل راه آهن
ناید شود طولی دارد و نخواهد گذاشت که ما دوباره
تدارك ثروت اولیه را بکنیم. بانجار خارجه این کار را کنند
یعنی امتیاز ساختن راه آهن را از دولت بگیرند این
بهر از آن هست از جهت و بدتر هست از جهت دیگر
و ضرر دارد

قسم دوم که بحال ملت و دولت قائمه دارد و
احتمال ضرر هم ندارد این است که تجار محترم اول
کارخانه آهن آب کن را بایک استاد بطلبند و در معادن
آهن ایران مشغول بکار شوند و رمایای ایرانرا عمل
قرار داده اختیار آهن را چون آب روان بدست
خود بیاورند آنوقت معنی (وانزلنا الحديد فيه باس شدید
و منافع للناس) را خواهند فهمید و چون موم گرم
از آهن هر چه بخواهند بسازند و بریزند و از طرف
دیگر غرس اشجار در جنگلهای نموده و آنچه موجود
است بریده مشغول ساختن راه آهن شوند هم رعیت
از فقر و فاقه بیرون آمده و بیکار نمانده هم پول از
مملکت خارج و ملت ضعیف نشده ثروت زیادی ثروت
و رغبت و تشویق ملت در تحصیل علم صنعت گردد
و دولت هم بسرعت در سرحدات و بنهار تدارك
استحکامات را دیده ملك آباد و راه صاف برای
تجارت بارگردد تا چشمه آهن را بیرون بیاورند عملاً
و شرعاً اقدام در ساختن راه آهن باین طریق منجوسه
اول قبیح و حرام و باعث فقر و فاقه و فحش و غلای
اهالی و ازدیاد هزنت و دوات و ثروت تجار و کسبه
خارج میگردد قدری تفکر کنید ملتفت خواهید شد
که چه عرض کرده ام و بعد از این اعتراض بر علماء
اعلام کسی نتواند نمود که نماندند راه آهن در ایران
کشیده شود و مملکت ترقی کند. بی قسم دوم را هیچ
يك از علماء منع نخواهد فرمود و قسم اول را همه
مانعند زیرا میدانند باعث خرابی و بربادی ملك است
این مطالب را بنظر حقارت ننگرید و مکبرید مطالعه
این سه مکتوب را نموده بدیده بصیرت و عبرت ملاحظه
فرموده عمل کنید و الا بشبان خواهید شد اگر
اقدام نکنید البته علماء اعلام مد ظلمت العالی که نواب
ائمة انام آمد همراهی و تقویت خواهند فرمود اگر
اقدام فرمودید حقیقاً در ادای تکلیف بقدر امکان
مکتوباتی نخواهم نمود - والسلام علی من اتبع الهدی
خادم و خیر خواه ملت اسلام (ابونصیر)

لسخه بجهت درج در جریده مقدسه میفرستم
 پس از امتحان شاگردان فارغ التحصیل ابتدائی
 را با شاگهای فارسی و فارغ التحصیل فارسی را
 با طاقهای عامی و ریاضی سپردند. و بهر يك علی قدر
 مراتبهم نشان افتخار مدرسه و بلیت آفرین و قلم مداد و
 کتاب و غیره از کیسه قنوت خود مرحوم نمودند. از
 حاضرین و ناظرین بشیر از مرحبا و آفرین اطفال
 ندیدند ولی بارکاته و پیر شوی معسکر شنیدند اینهم
 خوب است الشاء الله کم که اسباب کار فراهم میشود و
 هر کدام بقدر قوه خود در تکمیل اینگونه مدارس
 اقدام نمایند

چنانچه چندی است مدرسه مبارکه اسلامیة
 بتوجهات آقای رکن الملک نایب الحکومه اصفهان در
 تحت ریاست و مراقبت جناب مستطاب آقا میر سعید
 علی نقی خان سربین توبخانه که خودشان نیز معلم ریاضی
 آن هستند از روی گرده مدرسه مقدسه باقریه دایر شده
 جناب مستطاب آقای منشی نامی باین يك و دو مدرسه
 هم قناعت فرمودند و در محله دیگر هم مقرر داشته
 اند مدرسه دیگر افتتاح و دائر شود که بخارج آنهم
 از کمیته همت خودشان است کذا که آقایان عظام
 بیدآباد خصوص سرکار شریتمدار آقای حاجی میرزا
 یحیی سلمه الله هم باعضاد جناب آقای محاسب الدوله در
 خیال احداث مدرسه افتاوه اند که بعد از تشکیل
 هر يك شرحش را اطلاع میدهم تا درج جریده مقدسه
 فرماید

(ادیب التحار)

﴿ نفل از روزنامه شریفه نوروز ﴾

﴿ جشن سادات ﴾

شب نیمه شعبان که برسم همه ساله و معمول سنوائی
 مجلس جشن عبدولادت باسعادت حضرت حجت عصر
 عجل الله فرجه در باغ سادات که مستغنی از توصیف و
 همه کس از ترتیب آن مسبوق است منعقد و برپا بود
 بنده نگارنده محض استفاضه و آسب سعادت در آن

مجلس تام حاضر شدم. یکی از شعراء که باو صدر میگفتند
 دیگر مضاف الیه او را ندانم قصیده مفصل و مطولی مبنی
 و مشعر بر عدم صلاحیت تحصیل اطفال مسلمین در مدرسه
 (پروستانی) امریکائی و معاشرت و مراوده با کلیسای مزبور
 در حضور جمعی از علماء اعلام و ائمه عظام قرائت
 نموده. و ضمناً به بیانات مؤثره از رؤساء ملت و ائمه
 دولت استدعا نموده بود که در مقام منع این امر شنبیع
 که بجهت هدیده منافی صلاح دولت و ملت و ملاحظاتی
 چند مضر و موجب خسارت و باعث ظهور مجایب و
 و مفاسد است برآیند. چون تمسیق نظر و دقت در این
 امر خالی از اهمیت نبود نگارنده لازم دیدم که مضمون
 آن را بواسطه این روزنامه منتشر نموده بارة مجایب
 مآلیه آن را به کنایه اظهار داشته بسمع مشترکین عظام
 بچرساند.

بر هیچیک از صاحبان بصیرت و دقت و ضیاع
 و مفاسد تحصیل اطفال خورد سال و جوانان بیاد
 لوح مسلمین در اینگونه از مدارس پوشیده نیست. یعنی
 گذشته از اینکه ارتکاب این امر از منکرات دینی و منافی
 سیر در عالم اسلامیت و موجب خسران اخروی است
 و با وجود اینکه معاندت عموم انصاری مذهبیان خاصه
 رؤساء و معلمین روحانی و کفیشهای فرقه پروستانی
 و فساد و خراب کاریهای آنها در دین متین مکشوف
 و مشهود عامه مردم ایران است و با اینکه مصنفان
 آنها که در رد اسلام و مسلمین و قرآن کریم با کمال
 بی ادبی و وقاحت و محلو از خرافات و بهتان و
 افتراهای عظیم بر دین اسلام و پیشوایان مقدس آن و
 برای تغلیط عوام خالی الذهن و القاء شبهه در افهام آنها
 تألیف شده است بنظر غالب ایرانیان رسیده. شیوع و
 ارتکاب این امر در بلاد اسلامیة خاصه هواد اعظم
 اسلام مورد کمال تعجب از مسلمین غیرتمند در حفظ
 حقوق اسلام و مراعات لوازم اسلامیت است. مفاسد
 دیگر نیز بر آن مقرب میباشد که بکلی منافی صلاح
 دولت و ملت است.

اصلاح و ترتیب این مسئله مهمه قابل توجه عموم رؤساء و اعضاء دولت حاوید آیت و شایسته التفات و دقت خصوصی وزارت جلیله علوم و معارف است - و البته حضرات معظم بملاحظه مراعات عام اسلامی و حفظ صلاح مملکت و ملت و رعایت مصالح دولت ابد مدت قاهره در صدد ردع و منع برآمده و در این خصوص ترتیباتی که باعث انصراف مردم بی مدرسه از این عمل غیر مشروع و موجب برهم خوردن این صکار غلط باشد خواهند داد - متلمذین اروپائی و نصاری مذهب در این شهرزاید بر قدر کفاف و محتاج الیه مدرسه برودتانی موجود و غالباً هم اهل تحصیل و طایل بنظم و در مقام تدریس اند - و اگر فرض مدرسه مزبوره فقط تعمیم و ترویج امر تعلیم و تعلم و تحصیل ثواب باشد تربیت و تعلیم مهارالیهیم که هم مذهب با اعضاء مدرسه و رؤساء انجمن اصلی کلیه مدارس و کلیساهای مرسلین امریکائی هستند اولی و ارجح و برای آنها اقرب تحصیل اجر و ثواب است و پس از رعایت این ترتیب و اجراء این ملاحظه هم دیگر محتاج قبول کردن شاگرد مسلمانان نخواهند بود - بلکه اگر از این طرف هم اقدام شود محل برای پذیرفتن نخواهند داشت

هرگاه در چندی پیش از این کسی با مثال این کلمات و بیانات متعلق میگردد و این عناوین را منتشر مینماید شاید پاره از مردم را بملاحظه اینکه مدارس مرتب و منظمی بعنوان جدیده مفتوح و دایر نشده بود ناگوار نمی آمد امروز که بحمد اقد تعالی در ظل عنایت اعلی حضرت شاهنشاه اسلامیان پناه بازار علوم و معارف رونق کلی و راجی بشاعده حاصل نموده وزارت علوم و معارف و مدارس دولتی و ملتی در تحت انتظامات لازمه و تربیات وافی تشکیل شده و بتوجهات خاصه هاپونی کلیه دائر و منظم است - و معال اعتبار باینگونه معاذیر غیر موجه هم نخواهند داشت

حال از اینگونه اشخاص که بوجوه ملاحظه لوازم

شئون و استقلال وطنیه و تصب مایه خود و ملت خود را مرعی نمیدارند باید سؤال کرد که آیا کدام امر مانع تحصیل اطفال شا در مدارس مایه خودتان است ؟ آیا کدام وقت فی الحقیقه و واقع در مقام تحصیل برآمدید؟ آیا سالهای متوالی نیست که دولت علیه مدرسه عظیمه دارالفنون را مشغول بر تمام تدریسات و انواع علوم و فنون برای اطفال شا مفتوح نموده و همه ساله مبنای کزاف از خزانه خود صرف این کار مقدس می نماید؟ - آیا اعضاء و معلمین فیشان و عمده امر و ذمه مملکت شا غیر از شاگردان فارغ التحصیل این مدرسه اند ؟

آیا جناب مستطاب اجل آقای حاج نجم الدوله که امروز سمت معلمی کل وزرات علوم و معارف را دارند جز در خدمت معلم ایرانی نزد معلمین دیگر تحصیل فرموده اند - یا یک قدم بخارج مملکت یا گذارده اند ؟ آیا از طرف دولت سوای مدرسه مبارکه دارالفنون مدارس دولتی دیگر برای تحصیل انواع علوم نظامی و سیاسی و فلاحت و غیره تشکیل نشده ؟ آیا از طرف اعیان و رؤساء و هوا خواهان معظم ملت چندین مدرسه ملی دایر نگردیده ؟ آیا در این مدارس معلمین برای تدریس انواع علوم مفیده از قبیل عربی و فارسی و ریاضی و علوم دینی و طبیبی و حقوق سیاسی معدنی شناسی و طب و فلاحت و حیوان شناسی و گیاه شناسی و نقاشی و پیاده نظام و توپخانه و موسیقی و سایر علوم نظامی و هیئت و السنه مختلفه عالم و غیره حاضر نمیشوند ؟ آیا چه ضرر باعث انصراف شا از تحصیل اطفال شا نزد اعیان مملکت خود شا است ؟ آیا چه جهت با میباید ما را بر اینکه هموطنان بیچاره زحمت کشیده رنج تحصیل برده مملکت خودشان را بیکار و برهنگان روزگار و قریب بطالت و عطلت گذارده بذیل عنایت دیگران بتوسل شده و مادات و اخلاق نامناسب آنان را فرا گیرند و فی الحقیقه مثل کبک و زراف را هموس بینندگان نمایند آیا کدام واقعه هرگز شا است که در کلیه اهل و افعال خود عادات مستحسنه و آداب صحیبه اصل طوره را

مترک و مهجور گذاشته راه تقاید را سپارید و در حرکات و سکونات و وضع زندگانی و معاشرت خود سبک مقلدن تماشای آنها را معمول دارید ؟

آیا اقدام سبب شما را وادار نموده که عواید و فواید محصوله خودتان را که بزحمات و خدمات زیاد بدست آمده منف از کیسه خود و هموطنان خود بیرون کرده بحیب دیگران بریزید و خود را از نتایج آن بی بهره و محروم نماید ؟ کجا است غیرت ملیه شش هزار ساله شما ؟ کجا رفته تعصب وطنیه ایرانیه شما ؟ در مقابل این سوالات جز اینکه برخطاهای خود اعتراف نموده و بگوئید که غرض ما نه تحصیل علم و فرا گرفتن فواید و نتایج آن و نه تربیت اطفال و آبادی مملکت و ترقی و ترویج ملت است - بلکه مقصود اصل تحصیل لا طالب و بی اصل و بخرج و جلوه دادن ظاهری عنوانات و همه شیوعات طاری از باطن که سرآب بیخه بحسب الظان ماء و پوستی بی مغز - و اگر بی پرده و واضح تر خواهی نشبه و تقلید است - جوانی نداشته و چاره ندارند

در حال امید است که باقدام و اهتمام مجداده اولیاء دولت و هواخواهان عالم اسلامیت اینگونه معایب مرتفع و این گونه مفاسد رو باصلاح گذارد

✽ مکتوب از مصر ✽

✽ خیر مقدم ✽

(مؤیدالاسلاما - انشاءالله مؤید باشید)

جناب جلالآب آقا میرزا علی امیرخان بقاالسلطنه وکیل سیاسی جدید مصر روز جمعه ۴ شهر ذی قعدة الحرام طرف عصر بسلامتی وارد ایستگاه راه آهن در حالتیکه تمامی تجار و اعیان و اصناف بعه دولت علیه مقیمین مصر برای پذیرائی حاضر بودند و با همه مستقبین در خورشان و مقامشان برهنورداری نموده و در (کونظیالظال هونلی) که یکی از مهمانخانههای معروف قاهره است، موقتاً قیام نمودند - و صبح روزی شنبه دو ساعت بجهت ظهر مانده در سالون مخصوصی که قبل از وقت نماز جهت وکیل سیاسی حاضرین بگردد بودند

از صوم آقاان عظام و تجار و کسبه تیبه دولت علیه پذیرائی و احوال پرسشی فرموده و غلطی لخطاب بسوم حاضرین مجاس نمودند که ذیلاً نگارش میشود

(نطق وکیل سیاسی جدید مصر)

از آن وقتیکه این بنده بسلك خدمتگذاری دولت علیه مسلک شده و در اکثر نقاط مهمه روسیه مأموریت نموده همیشه همت خود را بر این مصروف داشته که حق الامکان حقوق اتباع دولت علیه را حفظ و بقدری که ممکن بوده بحمدالله موفق ریشه ام امید دارم انشاءالله در این مأموریت هم در محافظه حقوق هموطنان عزیز خود کوشش نموده و در زیر سایه بندگان اعلیحضرت اقدس همایونی ارواحنا فداه اسباب رفاه برای همگی فراهم آورده عموماً با سودگی بدعای مزید عمر و حشمت ذات ماسکوتی صفات اعلیحضرت همایونی مشغول باشند

پس از صرف شیرینی و قهوه اهالی اذن مرخص

خواسته رفتند و جمعی از محترمین ماندند

جناب بقاالسلطنه جوانبست خوش سیما رعنا دولت دوست ترقی خواه وطن رعیت پرور خوش اخلاق و صالحی دراز درایام مأموریت جناب مستطاب اشرف پرنس ارفالدوله در روسیه که مهین برادر ایشانند در اکثر نقاط مهمه قفقازیه مأموریت و خدمات لایقه نموده الحاق در هر مأموریت داد خدمت داده و حسن سلوک بجا آورده اند و جمله ایرانیان خطه مصر قدوم جناب وکیل سیاسی جدید را تهنیت و تبریک می گویند و توفیقات خدمت ملیه و دولیه ایشان را از درگاه احدیت مسلت میبایند

✽ مکتوب از آستارا ✽

✽ خون باید گریست ✽

البتة خاطر مبارك مستحضرات که درایام حکومت سردار معظم در گیلان چهار خطه راه داخله گیلان بدستاری رعیت و همت سردار سپه گریه در مین واقع احدی لاسلمت بحکموت دنیای صریح نمودند

زیاده از سه هزار تومان از رعایا مأمورین تعمیر طرق
خدمتانه گرفتند و یکبارگی را نیز بر آنها بر او دیدید. گذشته
از این چند نفر از رعایای بیچاره غرق و زیر
خاک مانده جان سپردند -

خلاصه از دولت امتیاز راه باسم سردار و سالار
ارزانی شد - اینک همان امتیاز را با اداره راه شوسه
روس بمعدل چهل هزار منات فروخته گویا صاحبان
امتیاز بین خود تقسیم نموده و دیناری بسایر شرکاء
هفتگانه نداده اند و این بیت را با آواز بلند در محافل
و مجالس از زبان آنان مردم قرائت میبایند
پدرم روضه رسوان بدو گندم بفروخت
ناخلف باشم اگر من بجوی نفروشم
بعد از محروم شدن از رجوع تقسیمی آن هفت
نفر بسدا آمده ادعای وطن پرستی نموده هر يك
بطوری خود بنای میکنند -

سواد شرآکتنامه

هو الله تعالی شأنه العزیز

چون خرابی شوارع و طرق داخله گیلان از حیثیت
اشهار مستغنی از شرح است ~~صک~~ بحسن توجه
و اقدامات و اهتمامات حضرت مستطاب اجل اکرم انجم
آقای نصرالسلطنه سردار معظم مدظله العالی فرمانفرمای
مملکت گیلان و طولش ساخته شده و تا انتها ابهرامها
عرا به رو گردیده و همه قسم اسباب تسهیل حمل و
نقل و عبور و مرور مکادی و عابرین شده لازم بود
برای دوام و حفظ آتیه در مرمت دائمی این خطوط
از ساختن پلهای آجری و شن ریزی و غیره و غیره
تشکیل یک کبابی برقرار شود - تا در موقع تشریف
فرمائی موجب مسعود بندگان اعلی حضرت قدر قدرت
اقدس شاهنشاه مظفرالدین شاه ارواح العالین فداء در
بارش بیست هزار و سیصد و بیست هجری بسفر خیریت
او قونگستان که برای آلمین مشاهده فرمودند بتضویب
حضرت مستطاب اجل اکرم اشرف استاذ رفیع انجم
مجلسه

آتابك اعظم مدظله العالی و دامت شوکتہ امتیاز خطوما
مشروعہ حہ دلیل را بحضور مستطاب اجل اکرم انجم
آقای نصرالسلطنه سردار معظم و جناب مستطاب اجل
اکرم آقای سالار انجم بوعده نودونه سال

(۱) خط راه از رشت بکوچصنهمان و لاهیجان و
نگرود و رودسر

(۲) خط راه از رشت به ییجان و جمه بازار و

کسهای فومن و شکرانگان و منهای کنکر و طولش
(۳) خط راه از رشت ببلوک خماس الی غازیان و
خلیج انزلی

(۴) خط راه از سلیمانداراب رشت الی بلوک شفت مرحمت

فرمودند که شرکاء و کبابی برقرار نمایند و موافق
شرائط امتیاز نامه دولتی اخذ حقوق از عابرین نموده
متعهد شوند که تا مدت انقضاء امتیاز بدون اینکه زحمتی
باولیای دولت یا اربابان ملک یا رعایای جزء بدهند
متحمل همه ~~صکونه~~ مخارج و تعمیرات لازمه راهها
بشوند - لهذا در این تاریخ که حضرت مستطاب اجل اکرم
انجم سردار معظم و جناب مستطاب اجل اکرم سالار
انجم محترماً دعوت کردند بعضی از اهالی را که تشکیل
کبابی بدهند بحساب مخارج این راهها از ابتدای شروع
تا کنون رسیدگی کردند تقریباً یکصد و بیست هزار
تومان خرج دائر شدن این راهها شده است و هشتاد
هزار تومان هم برای ناتمامی مخارج از قبیل ساختن
پلهای آجری و معبرهای سخت و صلب و شن ریزی
و غیره بر آورد شد ~~صک~~ روپیم رفته دوپست هزار
تومان سرمایه این کبابی شده است ~~صک~~ بمبارکی عند
شراکت بسته از قرار تفصیل ذیل

حضرت مستطاب اجل اکرم انجم آقای سردار
معلم دامت شوکتہ ۶۰ هزار تومان

جناب مستطاب اجل اکرم آقای سالار انجم
دام اقباله ۴۰ هزار تومان

جناب مستطاب آقای حاج میرزا محمد رضا
سلما الله تعالی ۱۰ هزار تومان

شرط چهارم - این شرکت بتبعه خارجه بیج اسم مباحه و محافظه یا اجاره داده نخواهد شد و هیچیک از شرکاء حق نخواهند داشت آنها را در سهم خود دخیل کنند

شرط پنجم - هر يك از شرکاء در رساندن تخواه سهمی خود مدتی تعطیل بکند اداره حق دارد سکه در مخارج سهمی او از قرار صدی دوازده سالیانه از او تنزیل خواسته و بگیرد -

شرط ششم - مخارج فوق العاده اگر پیش آید باید با اطلاع شرکاء یا وکلای آنها تعیین شود - هر گاه يك نفر از شرکاء حاضر نباشد اکثریت آراء مجاز باتخاذ آن خواهد بود

تحریراً فی شهر ذالحجه الحرام بارس نیل سنه ۱۳۲۰

امضای شرکاء

نصرالسلطنه • حاجی میرزا محمد رضا • سالار انجم • مدیرالملک • حاجی میرزا خلیل • محتمالملک • حاجی معین السلطنه • معینالملک •

دو امر پایه الف است - اول آنکه چرا باید این امتیاز را برخلاف عقود شراکت نامه بتصرف خارجه داده بآنها بفروشد - دیگر اینکه چرا باید پس از فروش حقوق سائر شرکاء را رسانند بلی اینها همه نتیجه استبداد است سکه در مات و دولت ما رسوخ کامل حاصل نموده است با اینحال و اینوضع اختیار از برای کدام يك از شرکتهای ایرانی باقی تواند ماند

• زن سه شوهره •

• یا مجسمه ایرانیان مصر •

• زیدالاسلام - بجز آنکه در یوم اول غیر فرایر سنه ۱۹۰۴ جناب اشرف پریس ارفع القوله سفیر ایران از اسلامبول وارد اسکندریه گریه بیدند خبردیگر نداریم - اخبارات عربی و فرانسوی در سکهال احترام ورودشان را در صفحات اعلان و توقف ایشان را یکجا در مصر و یکجته در رمله و یکجته در اصوان مندرج داشته اند - و نیز هم رطب اللسان و شکر

جناب مستطاب آقای حاج میرزا خلیل ۱۰ هزار تومان
جناب مستطاب اجل آقای مدیرالملک ۲۰ هزار تومان
جناب جلالتآب اجل آقای محتم الملک ۲۰ هزار تومان
جناب جلالتآب آقای مدیرالملک ۱۰ هزار تومان
جناب آقای حاجی معین السلطنه ۲۰ هزار تومان
جناب حاجی معینالملک ۱۰ هزار تومان

که انشاءالله از اول سال توشقان نیل که شروع باخذ حقوق میشود و ما بعدها هر يك نسبت بسهم خود شان در دخل این راه شریک خواهند بود که انشاءالله تعالی تا مدت امتیاز نامه در حق خود و وراث آنها بر قرار خواهند ماند - که از قرار اعلان و قرار داد حق البور راهها را دریافت داشته در تحت ریاست یک نفر از شرکاء که سایرین تصویب خواهند کرد بحفظ نظم طرق و مرمت و تعمیرات لازمه از ساختن پلهای آجری و معبرهای خلیلی سخت و شن ریزی وغیره وغیره معقول خواهند شد که این طرقرها همیشه دائر بدارند و مخارج لازمه آنها را هر يك از شرکاء بقدر سهم خود باید بلا تدر برسانند چنانچه اضافه از مخارج در هر سال فائده باید شود هر يك از شرکاء علی قدر سهم بهره مند خواهند شد

و از این تاریخ الی یکسال دیگر هر يك از هموطنان بخواهد داخل این شرکت بشود پذیرفته خواهد شد و بعد از یکسال از قبول آن عذر خواهند داشت شرط اول - مخارج لازمه این خطوط که بتوسط رئیس کل تعیین خواهد شد هر يك از شرکاء بقدر سهم خود خواهند رسانید -

شرط دوم - احدی از شرکاء بدون اطلاع اداره حق فروش سهام خود را بیج يك از خارجه و داخله ندارند مگر بتصویب شرکاء

شرط سیم - هر شش ماه یکمرتبه شرکاء حق خواستن حساب از اداره دارند که از دخل و خرج آن اطلاع حاصل نمایند

گذارد از افسانیت و نیک زادهی و بختی صفائی
 ایشانند و اظهار ممنونیت و تشکر دارند
 و اینگونه رجال که توجه خود را صرف از دیار
 آبروی دولت و ریاضیت مات نموده اند نهجیدشان
 لازمست - برعکس بعضی امنای دولیان که بجهت منافع
 شخصی خود که یک نشان عثمانی باشد حقوق دولت و
 ملت بیچاره را بکلی بر باد داده اند و تا ابد الهی باعث
 هم گونه اذیت و بی آبروی و خسارت و هتک شرف
 دولت و ملت خود شده اند - یکی از آن این است که
 قرار داد یا معاهده ای که فی الجمله دولت ایران و عثمانی داده
 شده که خداوند انعام تقریرش آمان را از روی زمین بر
 کند و توفیق عثمان ندهد که مارا مثل زن سه شوهره نموده اند
 ما ساکنین مصر نه رعیت ایرانان بقوت - نه حایه
 خارجه مقبول و نه رعیت عثمانی مان معلوم - بدهوی
 حقوق مان به رعیت عثمانی و خارجه رجوعش به محکمه
 محتاطه است یعنی اجاب - و دعوی جنحه یا مخالفانمان
 در مجلس اعلیٰ بلده عثمانیه - دعوای خصوصی در
 قنصلستان - معلوم نیست زن حکام شوهریم -
 هر ساعتی به محکمه میکشندمان - برخلافی اجاب که تمام
 دعوی حقوقی و مخالفات و جنحه آنها در مجلس
 محتاطه و قنصلستان است - و بدون اطلاع قنصلستان
 هیچ حکمی بر طایب آنها صادر نمیشود - مگر آنکه
 مندوب از طرف دولت متبوعه او در مجلس حاضر
 باشد که مبادا حکمی بخلاف عدل در حق طایب آنها
 جاری شود - ولی طایب بیچاره بیسکس ایران اگر
 مخالفی یا جنحه داشته باشند در مملکت عثمانی بدون
 اطلاع قنصل او را در هر جا گرفته حکم حق یا ناحق
 بر او جاری نموده محبوس و جریانه میکنند - بلکه در
 همه اوقات خواه حق یا ناحق طرف طایب خود را
 منظور داشته طرف داری مینمایند - از روی قرار داد
 کسی نیست که چون و چرا باید - خیلی که قنصل بخواند
 خود نمائی کند مندوب فرستاده در آنجا می ایستد بدون
 نفس کشیدن - همان حکمی که قاضی بخواند جاری

میکند بلکه چیزی هم علاوه مزید نموده بنا بخاطر قنصل
 حکم میدهد - و آن مندوب که مثل (الولک سرک) ایستاده
 نفس نمیکند - آنوقت آن بیچاره را حق یا ناحق جریانه
 و حبس مینمایند - این است که اغلب طایب ایرانی مصر
 که شرف یا اقتداری از خود داشتند بجهت همین مراتب
 تبه و رعیت انگیز با دوس یا عثمانی شدند آفتاب هم
 که موجود است در صدد آنست که تا ممکن باشد خود را
 در حایه دیگران آورده یا بلره رعیت عثمانی نموده
 باشند تا تکلیف خود را بدانند و اگر بخوانید کذب یا
 صدق قول حقیرا معلوم نمائید تصدیق این مطالب را از
 خود قنصل مصر نموده استفسار فرمائید - تا بجناب عالی
 معلوم شود - و در حقیقت میخواهیم بدانیم آن کسی که این
 خدمت را بدولت و مات ایران نموده از این اتفاق چه
 نمری افتاد نمود که این قرار را داده است - زیرا که هر چه
 ملاحظه میشود آنقدر که ضرر او بر طایب ایرانی راجع
 است بر طایب عثمانی نیست زیرا که عثمانی آنقدر رعیتی
 در ایران ندارد لیکن در خاک عثمانی از ایرانیان جمعی
 کثیر است و فایده دولت بجز ذلت رعیت چه بوده
 و میباید الا همان نشان گنا و پایمال نمودن حقوق
 رعیت و دولت که خداوند انعامه با ایشان نماید -
 از آن گذشته هر قراردادی که در عالم است - باید
 میعاد محدودی داشته باشد این معاهده اگر میمادی هم
 داشته باشد و از میعاد خود هم گذشته از کجا بصرافت
 افتاده باشند - ای کاش معاوضه بمثل بود و حقوق مان
 محفوظ زیرا سکه در اینجا دعوی مخالفت و جنحه
 ایرانی را بطور عدالت منظور نمیدارند و همه را بظلم
 و تعدی میگذرانند
 خوب است که دولت یا امنای او مثل جناب
 اشرف برلس ارفع الدوله که خدایش محفوظ بدارد که
 همیشه وجود خود را وقف آسایش ملت و رعیت ایرانی
 نموده در این موضوع اقدام فرموده نظر مرحمتی
 باین جزو ضعیف ایرانی مصری نموده بلکه این قرار
 منحوس مرتفع دارند در اینجا مجلس محتاطه یعنی اجاب

بار است اگر ما اجاب هستیم و جنوع مخالفت و جنجه ما هم باید مثل اجاب به محکمه مختلفه باشد - و ما هم مثل دیگران در رفاه مانیم - با آنکه بالرہ حقوق و جنجه و مخالفت ما را بمبانی واگذار نموده که تکلیف را بدائیم و زیاده بر این باعث ضرر رعیت و هتک آبروی دولت نباشیم و ہمین قسم که تا ابد الدهر دطای بد در حق مبدع میشود در حق کسیکه تغییر این قرار داد را بدهد صد چندان دطای حیر خواهیم نمود

بقیه مکتوب مسکوم

از شماره ۲۳

هرگاه گفته شود که نفع تجارت ایرانیان جماعت ایرانی می برند تصدیق ندارم چه ایرانی این قدر ایامت ندارد که فائده مملکت خود را خود بتواند برد اگر چه ایرانی ها مشهورند زیرکی و زرنگی و دانائی ولی اسمی است بی مسما و همین اسم بی مسما خانه ما را خراب زده و ما را محتاج به همه چیز ساخته - جماعت ایرانی زیرکی دارند و زرنگ میباشند دره موقع نفاق و خرابی یکدیگر و در رفهای راداران که چرا صاحب مال شده و چرا محتاج نیست و ریشه او را از زمین کنند و در دو هم زنی انو گوئی و و و و - اینکه اوقات عزیز خود را صرف دارهای قبیح نه کرده در صدد کار صحیح بایم خبری نیست در این موارد کمال زیرکی و زرنگی را داریم و نهایت ایامت را بخرج میدهم ولی در رواج تجارت خودمان و در راه ندادن اجنبی که بر آنها مسلط شود و در علم تجارت و خوشنامی در کار ابد دست نداریم

در خود ایران این اواخر تاجر معتبره که تجارت عمده داشته باشد با خاک انگلیس و هند و روسیه از ایرانیان دیده نمیشود - این تاجر جزء که با روسیه و هندوستان و انگلستان تجارت دارند هم خود را فقط مصروف این میکنند مال خارجه را وارد ایران کرده ثروت ملک را خارج نمایند یک نفر تاجر ایرانی

نمیده نمیشود که هم خود را صرف ترویج مال التجاره ایران بکنند کبابی معتبری که ما امروز در ایران داریم شرکت عمومی ایران است که دارای چهل وسه اداره در خاک ایران و خارجه میباشد این شرکت در این سه چهار سال که منصف گردیده به تجارت ایران ابدأ مفید نشده برای تجارت روسیه بایران و تجارت اطریش با ایران مفید است برای ایسکه از اول که افتتاح اداره این شرکت در ایران شد تمام هم خود را صرف این کردند که مال روسیه را به ایران برده و ثروت ایران را بروسیه حمل نمایند و در عوض زرپهای بدل اطریش و شیشه شکسته های فراسه از ایران لیره انگلیس برگردانند و ابد دیده نشده بقدر ده یک از آن مبلنی که از خارجه به ایران وارد میکنند مال التجاره ایران را بروسیه و سایر ممالک به برند

باید دانست که تجارت خود ایران هم بیشتر در کیسه مردمان اجانب می رود - این جزئی فائده که در تجارت امتعه ایران پیدا میشود تمامش بکسه خارجه می رود از طرف هندوستان و انگلستان انگلیسی باهوش می برند و اینطرف روسیه هم باید ارامنه میشود تجارت ایران از طرف روسیه غالب امروزه در دست ترکهای قفقاز تبعه دولت روس و ارامنه است ترکهای قفقاز هر چند تبعه دولت روس اند - ولی پیشرفت کار آنها چون از ما و هم آئین ما میباشد چندان نا اوار در ایران نیست - ولی نهایت ناگوار است برای هر کسی که جزئی غیرت وطن داشته باشد ملاحظه میکنند مانی که رانده تمام دول میباشد و شرارت آنان بدرجه است که دولت عثمانی و دولت روسیه از روی لا علاجی در رفع شر آنها اقدامات کرده امروز در مملکت ایران بقدری نفوذ پیدا کرده و کارشان پیشرفت داشته باشد که احساس دشوار گردد شرارت آنها باندازه طایه خسارت عموم گردیده که فوق آن منصور نیست ملت ارامنه در خاک سه دولت ساکن اند - بلول و پوین خاک

همانی - از آن بعد در خاک روس - سوم. در خاک ایران خاک آن ها در خاک عثمانی و روس واضح است دولت عثمانی چه قدرها از طرف این ملت شرور خساره کشید و چه قدر خونها ریخته گردید آخر الامر بناچار جماعتی از ارمنه را هدف گلوله و شمشیر کرده تا قدری از شرارت دست کشیده دولت آورده گردید -

در خاک روسیه هم اواخر این ملت شرور بنسای شرارت گذاشته بدرجه بی مزگی کردند که لابد دولت روس دست تمام آنها را از کار قطع کرد و کلی ها خون شان به هدر رفت و هر قدر در خدمت دولت بود از خدمت ماف گردید - حالیه يك نفر ارمنی در قفقازیه به خدمت دولت دیده نه میشود گذشته بر این دولت روس امر کرده که هر کجا محضی از ارمنه بر پا شود پلیس باید از حالات آنها اطلاع بهم رسانیده که در چه مشورت و خیال میباشند

این قوم شرور امروز در ایران بواسطه ضعف ملت و بی موالایی و بی ملاحظاتی و بیجاری و صداقت اهالی همه چیز برای شان موجود و مهیاست و همه جا بر اهالی آقا و صاحب و رئیس و مرور میباشند و حرف شان در هر مورد از حرف مستعین مملکت ما پیشترتیش بیشتر است و امروزه اطعمینان به يك ارمنی دو پولی در ایران زیاد تر است از معتبرین تجار خودمان با وجودیکه شرارت و خیانت این جماعت در ایران هم اظهر من الشمس گردیده - ولی بواسطه عدم مدرك قاضی را که موجب خرابی ملك و ملت است ما ها درك نکرده ایم

امروز نفوذ ارمنه در خاک ایران برای دولت و ملت از هر ضرر و خسارتی بیشتر است مخصوص ارمنه نیکه تبعه دولت خارجه باشند چرا که کارگذاران دولت و حکام مملکت ما همینکه اسم رعیت خارجه شنیدند رنگ حیات آنها قطع میشود و حقوق داخله باپال و امر به حقوق بی حقوقی رعایای خارجه داده میشود و عمده رعایای خارجه در ایران همین ملت ارمنه میباشند - همه می بینم چگونه حکام از خوفیه شرارت

ارمنه حقوق رعایای فلك زده را باپال میکند یکی از ارمنه (ارزومانوف) است که شرارت نفس او نه فقط بر مسلمانان آشکار بلکه خود ارمنه هم يك زبان بشرارت نظری این شخص قابل و همه از او بیزار اند (ویل من کفره عمود) ارزومانوف در بعضی از بلاد ایران دستگاه تجارت خود را گسترده من جمله در شهر پای تخت اطاق تجارتی داشت چندی قبل عامل او در طهران شرارت و بهر کس بجهت آویخت و اسنادهای بی اصل بواسطه جاب منافع خود ساخت تا قابت سفارت روس از شرارت او به تنگ آمده حکم کرد اطاق خود را بسنه در هر صه ۲۴ ساعت از طهران خارج شود - ولی چندی نگذشت که مجددا عامل دیگری به طهران فرستاده باز دستگاه خود را پس کرده مشغول بکارهای نامشروع سابق گردید - شهرور است و گویا صدقهم باشد در شهر سارجیلان آدم همین (ارزومانوف) چندی قبل به حکومت عارض شد که در شب دزد آمده مال التجاره من را از قبیل پوست روباه و سمور برده اموال مسروقه را دو سه هزار تومان قلم داد سارق را اجاره دار کاروانسرا یا صاحب آن کاروانسرا نمود حکومت بمجرده یک این حرف را از عامل (ارزومانوف) شنید فرستاده اجاره دار کاروانسرا را دستگیر کرده و مطالبه اموال مسروقه را کرد هر قدر بی چاره انکار و اظهار لاعامی نمود و کذب بودن این مطلب را گفت قائده نه بخشید جیبی عالم بودند که این شخص ارمنی نه اینقدر که میگوید سرمایه داشت و نه دزد باورده ولی قول واحد خارجه در ایران حجت است خلاصه - آخر الامر اجاره دار کاروانسرا هر چه داشت فروخت و داد بازاره من دست از او برداشته به تبریز رجوع کرد از تبریز بیچاره را خواسته در زندان حبس کردند و هر قدر در هر کجا دارائی داشت گرفتند به دازمندی که حبس بود رها و چندی نگذشت دای حق را ایبت گفت جان و مال خود را بروی شرارت این ملت گذاشت

حال چندی است همین (ارزومانوف) در طهران

مکتوب از بغداد

مرض میشود - بر هر علم بسیر و حکیم هوشیار مکشوف است که امر بمعروف و نهی عن المنکر نیز فرایض اسلام است - که پدر فرزند تلقین میکند و معلم بتلمیذ تعلیم میدهد مثل سلوة و صوم و حج و جهاد و امر بمعروف خاتم آن فرایض بلکه جمله فرایض با امر معروف حل شود - پس هر مسلم بلکه هر انسان عاقل نزد خداوند عالم در ترک آن فریضه معذور نیست و اهل حق جنابعالی در امر بمعروف و نهی عن المنکر کوتاهی فرموده اند لومت لائم آن جناب را مانع از امر بمعروف نشده و آن فریضه که رکن اعظم دین است مهمل نگذاشته اید و انشاء الله نخواهید گذشت تا دم رسیدن قاصد حق که آن روز انقطاع عمل و اول حساب است (عصی الله و ایام من خسران ذلک الیوم الذی لا ینفع فیہ مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سلیم)

سابق خدمت عالی مرض شد که یاصد جلد کتاب (منهاج العالمین) بخریک بعضی از مناقین و دشمنان دین در گمرک بوشهر بدین اسم توقیف ~~که~~ یک حلد بطهران ارسال شده معاینه شود اگر اذن داده شد مرخص - و الا فلا - در این باب باصراء و وزراء و علماء اعلام ایران مکاتبه و مراسله نموده بعضی از علماء المجاهدین عراق مکاتبه بایران نوشتند مثل حجة الاسلام آقا سید محمد باقر طباطبائی و غیره تا در طهران تأکید شد از نظر اوایام دولت گذرانیده شود گویا بنظر اقدس اعلی حضرت هایونی نیز رسیده - در نهم رجب تلگرافاً از گمرک بوشهر مرخص شده حمل بشیراز و اصفهان و طهران گردید و تفصیل را منتظر بودیم که از طهران خبر دهند که چگونه مرخص شده است در این هفته از جناب مستطاب علم الاعلام عمدة الزاهدین و الصالحین آقا سید رحمان الله بتوسط جناب مستطاب حجة الاسلام آقا سید محمد باقر طباطبائی خط رسید صورت رخصت نامه و سواد خط آقا سید رحمان الله خدمت عالی ارسال شد ~~که~~ در اخبار درج فرماید

دستگاه خود را بین جکرده شهرت داده که از کار گذاران حضرت والا ظل السیطان پنبه خریدارم سلف یکمن ۱۴ قران در صورتیکه پنبه ۱۴ قران بود - ولی چون معطل پول بودند و غیر از دستگاه من در اصفهان پول پیدا نکرده لابد برای رفع احتیاج خودشان بمعامله مزبور تن در داد - این مطلب را محض توهین تجار اصفهان و کار گذاران حضرت والا شیوع میدهد از شرارت تمامه ارامنه خصوص این شخص هرچه معروض دارم کم است تمام اهل قفقازیه و روسیه آنهاست که در کار تجارتند معرفت در حق این شخص پیدا کرده اند حالت ارامنه دیگر و خسارت آنها باهالی ایران بر همه واضح است همه ساله مبلغ هنگفتی از رعایا و تجار ایران بواسطه ارامنه ناوود میشود چند دستگاه ارامنه که ظاهر خیل معتبر بود کلی از تجار و رعایای ایران کلاه برداشته و در شکست شدند و تومانی یک قران و ده شاهی باید صاحبان اموال نکرید فعلا یک نفر آنها باقی است که عنقریب شیء کلی سر اهالی ایران خواهد مالید و همه لذت خواهند برد هرکس در ایران چهار شاهی پول دارد گرفته از اهلیان ایران الی رعیت و زارع همه در نزد این ارمی است مرحوم شریعت مدار سبزواری زمان فوت خود مبلغ ۸۰ هزار تومان نزد آن پول داشت و تا کنونهم آن مبلغ بمیده او باقی است و آخر الامر طاقبت او مثل طاقبت کار ارامنه دیگر خواهد گردید - پیش بینی را جناب حاجی زین العابدین تقی اف ~~که~~ کرد که طلب خود را مطالبه و در عوض براخورهای تجارتی را از او گرفت آخرش سر اهالی ایران برکلاه خواهد ماند امروز وجود این ملت در خاک ایران غیر از شرارت و خسارت مشر هیدج قمری نیست و باستانی دولت علیه ایران واجب و لازم است که بای این ملت را بهر نوع هست از خاک ایران کوتاه کرده و با آنها بطوریکه دولت علیه جهانی و دولت بیته روسیه رفتار کرده سلوک نمایند

خیرخواه ملت و دولت (م - ا - ح)

و مملکت اند

علاء اعلام کربلا و نجف و بتعداد آن کتاب را دیده و مطالعه فرموده و مؤلف را مجاهده شمرده و غالب آنها تحسین و تفریط نوشته در کتاب طبع شده که برنده زبان جهال و غافان است مطالعه کنندگان خواهند دید و اما امراء و امناء ملت افکار بعضیشان را فرق ضاله جدیده و حزب شیطان با زخرف القول مغشوش کرده اند - و آن کتاب مستطاب که باطل کننده سحر ایشانست یانصد جلد برای ایران حمل شده که در شیراز و اصفهان و تبریز و طهران و دشت و خراسان نشر شود. در گرج بندر بوشهر از تسویلات مناقبین و دشمنان ملت و دین قریب سه ماه حبس شد تا یک جلد بطهران فرستاده و در آنجا معاینه شده و مقبول امراء الاقیاء و امناء ملت شده و بنظر انور هاپونی رسیده از روی ملت خواهی و دینداری حکم نافذ فرموده در نهم رجب تلعرفاً از بندر بوشهر مرخص شده برای محل فروش و نشر آن حمل شده است - و بمذاقه علی ذاک و لشکره و بر رفع عمالت و حکم بنشر آن کتاب این چند کلمات که کلام الملوك . لولاء الکلام است - اعلی حضرت اقدس هاپونی خلدالله ماکه مرقوم فرموده اند که کاشف از حسن عقیدت و سریرت و نیت و حجت ملی اعلی حضرت شاهنشاهی خلدالله سلطانه است و تمجید مکتب و کاتب و قطع کننده دست دشمن ظالم است - سواد آن را عیناً نوشته باداره جیل المبتین ارسال میشود که در نامه مقدس که امروز جیل المبتین اهل وطن و آئینه بی غش و غبار ملت امت درج فرمائید که انشاء وطن دیندار مطالعه کرده از حسن سریرت اعلی حضرت اقدس هاپونی که پدر صری مهران است مطلع شده مطمئن خاطر زیاده بر زیاده دعا گو شوند و ما توفیقی الا بالله

سواد دستخط اعلی حضرت شاهنشاهی

« خلدالله ماکه که خطاب بحضرت مستطاب »

« اشرف افخم اعظم والا شاهزاده عین الدوله »

« وزیر اعظم ترقیم یافته »

عین الدوله وزیر داخله الحق این تألیفات موجب

دستخطیکه اعلی حضرت اقدس هاپونی بجهت رحمت نشر کتاب صادر فرموده اند مبتنی بر مدح و تمجید کتاب و افتخار و سربندی مؤلف آن و جیزه افزوده است و کلمات در ربار دستخط اعلی حضرت هاپونی کاشف از حسن سریرت و عقیدت و تصب دین و حمایت شریعت و ملت است - نشر آن در نامه مقدس مزید دعا گوئی کافی انشاء وطن خواهد شد - وقائده دوم نشر آن کلمات مبارکه آنست که مانند تیر شهاب مجسم دشمنان دین و ملت میشود خصوصاً در اینوقت که در ایران و عراق نشر شده و برای هر یک از یانندگان دوات و معاریف جلدی از بتعداد فرستاده شد حق به پیر و برلین و امریکا اگر کلمات مبارکه حضرت شاهنشاهی را در تمجید آن کتاب در نامه مقدس مشاهده کنند مزید شوق مطالعه کننده گان آن کتاب مستطاب خواهد شد

واضح است که کتاب (منهاج الطالبین) از تألیفات این ضعیف اقل المجاهدین بحضور مبارک رسیده از نظر انور گذشته است مضامین و عناوین آن بجناب عالی معلوم است که بهر ملحدی سنگ زده - و بهر زندقه شمشیر - و بسوی هر شیطان تیر رانده - و بروی هر ساحری عصا انداخته - و دام ترور هر مزور و ریا چاک - و زبان هر کاذب را با تیغ برهان بریده ام

مداهنه را کنار گذاشته - و حقیه کاذبه را خون نموده - و کلمات حق و صدق بر منافق سخت و بر دشمن تلخ و در کام مؤمن موحد شیرین در آن منهاج - لایم ایان را مثل جره نار در کف قلب گرفته جهاد نموده که یا فتح کنم یا شهید شوم اینست که جمیع آن اصناف منافقین مذکور دشمن آن کتاب و تشنه بچون مؤلف آن میباشند و طالب آن مکتب بیست مگر های روحانی ملت و مروجین شریعت و مؤیدین اسلام و مؤمنین صالح و اقیاء المجاهدین و هم قلیل من العباد کما وصفهم تبارک و تعالی فی کتابه المجید امروزه رؤسای ملت دو صنفند - یکی های اقیاء که امناء شریعتند - دوم سلاطین و امراء که امناء دولت

در باب اجازه حمل کتب پاکتی از مدیر گمرک در جواب نده رسیده بود لفاً فرستادم از لحاظ شریف میگذره ایام سعادت مستدام باد

(صورت عریضه رئیس گمرک و پست سیو نوز)
(بحضرت انور مشیرالدوله)

حضور مبارک حضرت مستطاب اجل اکرم انعم اعظم بندگان آقای مشیرالدوله وزیر امور خارجه دام اقباله العالی - مرقومه مطاعه مبارکه مورخه ۲۸ رجب در خصوص بانصد جلد کتاب محسب نوشته جناب مستطاب آقای حجت الاسلام آقا سید محمد باقر سلمه الله تعالی که در بمبئی چاپ شده که بمالک دولت علیه ایران حمل شود بشرف ترفیم رفته بود چون در اطاعت اوامر و امتثال فرمایشات مطاعه با کمال افتخار حاضر است لهذا برپس گمرک بندر بوشهر حکم داده و محضوس قدغن نموده که مزاحم و متعرض کتابهای مزبوره نشده که بمحل موصود حمل و نقل نمایند زیاده ایام مستدام باد

مکتوب از اسلامبول

(کنت موریز) که یکی از فضلاء (سوئید) صاحب تالیفات عدیده و از منتسبین دربار پادشاه آن مملکت است دارای البومی میباشد که بمرور ایام نزد نویسندگان معروف تمام عالم فرستاده و خواهش نموده هر یک از آنان چیزی از نتایج افکار خود در آن بنویسند و منظور عمدتاً این است - بعد از آنکه آلبوم مزبور از نمونه افکار معروفین عالم بمنلی شد آن را بوسایط فن عکاسی اطبع رساند و در اقطار عالم منتشر سازد

چندی قبل کنت مومی‌الیه البوم خود را بتوسط جناب (بارون بکفریز) وزیر مختار ممالک سوئید مقیم دربار عثمانی نزد جناب اشرف پرنس میرزا رضاخان سمرکند ابرار مقیم اسلامبول فرستاده خواهشمند شد که سفیر بکبیر معظم الیه نیز مختصری از نمونه افکار خود را بزبان فارسی و فرانسوی در آن مرقوم بدارند لهذا جناب پرنس این چند فرد

خدمت بشریعت و دولت و ملت است ذایل ندارد که این قسم کتب ممنوع از انتشار باشد البته ابلاغ نماید که مسیو نوز حمایت نکند از گمرک رد نمایند مگر منتشر کنند

(صورت مکتوب آقای آقا سید ریحان الله)
(که به بنده مؤلف نوشته اند)

بسمه تعالی سلام عایکم ورحمت الله وبرکاته ادام الله تعالی توفیقنا تمک الجمله و شکر الله تعالی مساعی کم الجمله لاسحاق الحق و انتصارها و اعزازها و اذلال الباطل و ادعاه بساداتنا محمد و آله الطاهرین صلوات الله علیکم اجمعین مرقومه شریفه بجهت استدعای ترخیص مکتب نافع برای مسلمین و قائمه مبطلین واصل شد بتوفیق تعالی و فضله در مقام انجام مطلب برآمده ولی بسبب تفصیلیکه شاید بادی اورا خود شما بهتر اذقت میباشد مشکل می نمود و نزدیک بیاس رسیده بود باطانت الشریعه الطاهره اصلاح شد و بعد از مذاکرات چند و کتابتی متوالی دستخط سلطنت و حکم وزارت و تفراف ریاست گمرک بر مرخصی صادر و ابلاغ بوقت ر اقراره سعاور شد و فی الجمله تفصیل اورا و صورت دستخط و آنچه را که وزارت امور خارجه در این باب اختیار و تفراف نموده ترخیص کتب باحقر نوشته بود جوف باکتیکه خدمت جناب مستطاب رئیس الاسلام آقای سید محمد باقر حجة الاسلام دام ظلّه العالی گذاشته ارسال میشود و خدمت ایشان انشاء الله تعالی میرسد هر نحویکه منقضی است در مقام تحویل کتب برمی آیند و میل داشتم که بعضی نسخ آن کتب ایجا باشد و بیاید که انشاء الله تعالی اسباب استفاده و استبصار و رفع شبهه از معنایین او شود التماس دعا والسلام

(صورت تعاقبه حضرت اشرف مشیرالدوله)

(وزیر امور خارجه ، مظهر العالی)

(مورخه ۲۲ شهر شعبان سنه ۱۳۲۱)

معروض میدارد انشاء الله وجود شرافت مورد جناب مستطاب عالی قرین کمال صحت و عاقبت و اعتدال است

در این باره در روزنامه روسیه نوشته و مجدداً بتوسط وزیر
خارج روسیه آلبه گنت (موریز) مسوولی الذکر اجاده
داشتند. از قراریک گنت مشارالیه نوشته ایات مندر
زبان سویدی ترجمه کرده و در ضمن روزنامه
بزرگ میمنت آن مملکت بطبع رسانده است

(قطعه)

حیاتی از اسکار عالم * چشم آورد دفترى زکرم
گفت بندى زگفته های عم * پیر اخلاف کن زلفی بر
چون گرقم قلم بیکر اندر * رقم وگفتم آنچه رود آور
کرده میر سربک و دفتر * در جوان پندرز عمر بشر
آن حکیم بگانه بر داد * که بنای وجهه را بنهاد
از چه عمر جاد کرد زیاد * عمر بر ذی حیات کتر داد
حاضی از مقام روحانی * گفت (دانش) بیکر نمیدانی
نام نیک است عمر آسانی * اوست باقی و غیر او فانی
تکرکرات

(نجم ذی حجه - ۲۳ فروری)

دولت روس رسماً جمیع دولت را اعلان داده که
دولت ژاپون در اقدام جنگ بدون اطلاع رسمی
مخالف با قوانین جنگی جمیع دولت حرکت کرده دولت
ژاپون بچواب اعتراضات روس را متروکاً داده است
§ سیصد و بیست نفر اسرای روس را حکم شده
که از چلفو بدیالان حرکت دهند
§ پادشاه ژاپون دو کشتیهای جنگی که تازه خریداری
نموده و تحت تکرانی حمله جات بحری انگلیس در
(یکوهاما) رسیده پذیرائی کرده نمان انتقاد و تحفه
و هدایای بی شمار مرحمت نموده است

(ششم ذی حجه - ۲۴ فروری)

§ سرداران روسی سه نفر ژاپونی را بازام آنکه
لوازم داشته اند واه آن ستگاری را با بل خواب
کنند گرفتار ساخته و جانون جنگی آنها را طناب
اندازد بیکر بیک کرال و دو وقتند بوده اند
سازمان دولت بلژیک در این باره (نیویورک)
که یکی از بنادر و منطوقها است در این طوری است

دولت روس سامی است که حرکت ژاپون را
مخالف قوانین جنگی ثابت کرده نزد تمام دول رسماً از
او تشکی نماید و او را ملزم قرار دهد
§ دولت روس رسماً اعلان داده مهادتات و اعلانات
ژاپون در (کورییا) بر خلاف قوانین جنگی کلیه
دول است

§ از تلگرافات روسیه ظاهر می شود که شب گذشته
ژاپونها بر بندر (آرتھر) حمله نموده خش فروند
کشتی آنان مفقودالخر گردیده است
§ قواصل فرانسه خبر میدهد کشتیهای ژاپون که
مفقودالخر بودند بدون نیل مقصود بساحل رسیدند
§ مایکته هوپال سلامت وارد مکه معظمه گردید
(هفتم ذی حجه - ۲۵ فروری)

§ از مراسلات رسمی چنان مستفاد می شود که
ژاپونها بیست و دو چهل و پنج دقیقه گذشته از
شب (۲۵) بر بندر (آرتھر) برای غرق نمودن کشتیهای
حال خود و مسدود داشتن راه حمله نموده و چهار
کشتی حال معلوم از آنها غیر مفیده در آنجا بوده
غریق شدند. از آن بعد کشتیهای روس بر آنها حمله
برده و شلیک کرده دو کشتی را در دهنه بندر
(آرتھر) ناقص ساختند و تا صبح از جابین جنگ بود
علی الصبح معلوم شد که چهار کشتی خود را ژاپونها
غریق کرده ولی راه بندر (آرتھر) مسدود نشده و
ملاحان آنها بکشتیهای دیگر سالمأ فرار نموده اند از
روسها درین جنگ کسی تلف نشده است

§ از تلگرافی رسمی روس ظاهر میشود که ژاپونها
شب بیست و نهم سه ساعت بر بندر (آرتھر) حمله
نموده طاقت بدون نیل مقصود عقب نشسته اند
§ دولت ژاپون رضا داده اسرای روس که مترو
بود در (سیلون) فرستاده شود از آنها قول گرفته
بروسیه باز فرستند. دولت انگلیس در این باره با دولت
روس مصلحت مندی نموده است (پانزده)

§ راه آهن (ليك بكار) تمام شده و اکنون در حرکت و برای عبور و مرور گشاده است

§ امیرالبحر روس (الکساف) از بیطرفی چین در جنگ اطمینان نموده - یقین دارد که دولت چین از حادثات جنگ سابق سبق حاصل نموده هرگز طرفداری از ژاپون نخواهد نمود

§ امیرالبحر (الکساف) اهالی منچوریا و دولت چین را متنبه کرده است که حرکات مخالفانه از آمان در حین جنگ سر نزند

(هشتم ذی حجه ۲۶ فروری)

§ حکام چین در منچوریا تدارک فرستادن دو بیست هزار تفر مرقة (باکسر) را مینمایند

§ دولت ژاپون بعضی عوارض موقتاً برای جنگ بر رمایا تحمیل نموده هشتاد میلیون سکه (ین) ازین عمر دخلی دولت تخمین شده است

§ دولت انگلیس برای از دید قوای بحری خود سه میلیون و سیصد و هفتاد و شش هزار و پانصد لیرا منظور نموده است

§ دولت روس برای حفظ راه آهن (منچوریا) تدارکات کامل دیده در هر میل قراولخانه ساخته و محافظین گماشته اند

§ یکی از کشتیهای جنگی روس شب دو شنبه در دریای احمر کشتی (بمبسه) را معطل داشته تلاش کرده و کاغذات او را ملاحظه نموده است

§ رسماً بسفیر ژاپون متیم لندن خبر رسیده که قشون ژاپون جمله بر بندر آرتر کرده و بدون هیچ نقصان معاودت کرده اند

(نهم ذی حجه - ۲۷ فروری)

§ در نیویارک افواه است که پادشاه (کوریا) تجویز نموده که قشون کوریا در تحت او امر سرداران ژاپونی حرکت نمایند

§ اخبار آسیا از بندر (آرتر) میرسد متضاد است ولی این امر محقق است که هنوز راه آمد و شد در بندر (آرتر) مسدود نشده چه کشتیهای جنگی بزرگ

و کوچک رؤس تاکنون در بندر آمد و شد دارند

§ از تاریخ پست و چهارم فروری تا کنون کشتیهای جنگی روس و ژاپون مشغول بیکدیگر اند ولی نتیجه دلخواهی برای هیچ يك از دولتین متخاصمین معلوم نیست - طرفین خبر فزونی دو سه کشتی جنگی بیکدیگر را میدهند مقصود دولت ژاپون این بود که سرداران روس را مشغول داشته تا کشتیهای موشک آتانت باطراف حرکت نه نمایند

§ مخبر (روتر) از (توکیو) خبر میدهد که از روی معاهده جدید ژاپون دواب (کوریا) را حق آن نخواهد بود که با دول خارجه مخابره رسمی نماید و سرپرستی ژاپون را تسلیم نموده - و ژاپون را حق تصرف در هر مقام و نقطه که مناسب نماید داده است -

§ سفیر ژاپون بر تقریر (مورادیف) در مجلس حکمیت لای اعتراض واستیناف باعضای مجلس حکمیت نموده است

§ در دریای قلمز یکی از کشتیهای روس (بنالدو) را متلاشی شده است

(دهم ذی حجه - ۲۸ فروری)

§ از جنرال (فلگ) خبر رسیده که کشتیهای جنگی ژاپون در قرب بندر (آرتر) رسیده اند

§ افواه است که اهالی (کوریا) فوجی از سواران روس را که وارد در سرحد شده استقبال نموده اند

§ دولت فرانس دو هزار قشون مستعمرات خود را امر نموده که مستعد حرکت بجانب اقصای شرق گردند

§ ژاپونیان فوجی از سواره روسرا در (پنکیانگ) که قرب کوریاست محاصره نموده شکست داده لشکریان ژاپون بدون نقصان بازگشته اند

§ کشتیهای ذغال سنگ که بیوق دولت انگلیس داشته و در دریای احمر کشتیهای جنگی روسی گرفتار کرده پس از ده روز آنها را مرخص کردند

§ چهار فروند کشتیهای ژاپونی که حامل ذغال سنگ اند از (روسیه) روانه شده اند

§ خبر ورود امیرالبحر و کشتیهای جنگی (گروسا) در روسی در (بانته و اینگورا) رسیده و کشتی (میلترمالس) اجازه یاقه که در سوئز برای مرمت بود. محتمل است در هرصه پانزده بوم مرمت شده قابل شرکت در جنگ شود

§ در پتسبرگ افواه است که قشون روس از دو جانب بطرف رودخانه (یلو) زیاد میشوند

§ خبرهای مختلف از بانته راه آهن منچوریا اشاعت یافته که طوفان و تکرگ شدید آمده هزار نفر از سپاهیان روس را برف زده هلاک ساخته است

§ (مکاروف) امیرالبحر روس وارد بندر آرتر شده است

§ دیوک آف سکنات رئیس اداره حربی انگلستان اعلان یافته است

§ جنرال (کراپاکس) که برسداری کل قشون منچوریا منتخب شده بتاریخ دوازدهم حرکت خواهد نمود (یازدهم ذی حجه - ۲۹ مارچ)

§ اخبار (دیلی تلگراف) مینویسد که دسته از کشتیهای جنگی ژاپون دوساعت کامل بر بندر (آرتر) شلیک - چند کشتی روس هر مقابل حملات آنها آمده شکسته تحمل نیاورده عقب نشستند

§ مخبر (روتز) از پکن خبر میدهد که ده هزار قشون منتخب مصلح چین از (یادشنگفو) بجانب سرحدات شرقی روانه گردیدند

§ در (سوئز) افواه است که کشتیهای جنگی روس در خلیج فارس سه کشتی تجارنی که دو از آن مال انگلیس بوده و ذغال حمل داشته گرفتار نموده اند

§ خبر فوت جنرال سر باور بلر شهرت یافته است -

§ از بندر (آرتر) یکی از سرداران لشکری روس خبر میدهند که خیال دولت ژاپون بر این است که بندر (آرتر) را قبضه نماید که طبعه سرافرازی و نام برداری اوست - ولی لشکریان روس هیچگاه قبول نخواهند نمود مگر آنکه نام آنها کشته شوند

§ کشتیهای تجارنی که روسها گرفتار کرده بودند حسباجکام امپراطور رها نموند

§ (دوازدهم ذی حجه - اوله مارچ)

§ کشتیهای موشک روس که از بندر آرتر

(الجزیرا) رفته مراجعت نموده مجدداً حکم شد که بجانب الجیریا حرکت نمایند در کنال سوئز با یکی از کشتیهای موشک که از آن طرف می آمد متصادم و غرق شده راه را مسدود داشته مشکل است قبل از (۲۴) ساعت راه باز شود

§ حکومت مصر اعلان داده که جنگجویان اقصای شرق را محاسنت خواهد شد از دخول بکنال سوئز و قانده برداشتن از آن راه - ازین رو کشتیهایکه حامل ذغال سنگ اند منع از عبور خواهند شد

§ پنج فروند کشتی موشک روس از بندر سعید بجانب الجیریا حرکت نموده افواه است که این کشتیها محض تلاش جہازات که حامل اشیاء محترقه در دریای مدیترانه اند رفته

§ دولت ژاپون در جواب اعتراض روس که بیست و چهارم و بیست و سوم نموده بود اظهار داشته که چون ژاپون ملاحظه تدارکات جنگی روس را نمود - بناچار اقدام در جنگ کرد و این جواب غیر از جوابیست که بتاریخ ششم فروری داده بود که دولت روس در اجوبه ژاپون جلالی اختیار نموده تدارک جنگ میدید

§ دسته از قشون ژاپون بجانب کوریا حرکت کردند § دولتین امریکا و انگلیس عساره دارند که در این جنگ توام حفظ حقوق خود را بنمایند

§ دربرین افواه است که دولت روس بعد از معاهده که کوریا با ژاپون نموده نمیتواند حفظ آزادی کوریا را دعوی نماید

§ از (توکيو) به اخبار دیلی تلگراف خبر حمله جدید ژاپون به بندر (آرتر) رسیده است

§ یکصد و بیست و پنج نفر افسران ژاپونی که برای شرکت در جنگ حرکت کرده اهالی آنها را مطابقت نموده افتخار بخشیده اظهار مسرت و دمای خیر کرده اند

§ اخبار (طمس) لندن مینویسد اعلانیکه دولت روس منسب خلاف ورزی ژاپون از قوانین جنگی داده و تصور ژاپون را مینمایند از عجایب است - چه دولت ژاپون در تاریخ ششم فروری اعلان داده بود که برای حفظ حقوق خود تا نقطه آخر ایستاده است - بیانات روس ژاپونرا مجبور نموده که مهلت باز ندهد این بود

ژاپون يك مرتبه قوای بحری خود را بحرکت آورد
مالی را بتحصیر ساحت ...
(سیزدهم ذی الحجه - ۲ مارچ)

§ (جنرال فلگ) خبر میدهد که شش هزار قشون
ژاپون با دویست سوار (تکیانگ) را تصرف نموده و
بر آنجا قامه ساخته اند و همه روزه بر قوای خویش
از طریق دریا می افزایند

§ یس و پنج هزار قشون ژاپونی در (سانگن) که
در شمال مشرق کوریاست محاک آمده اند

§ مخبر (رونر) از (سیول) یای تحت دوات کوریا
خبر میدهد که روسها با منتهای شتاب قلعه و مناره
ماکل در (اتنگ) بنا نموده که راه را بر قشون ژاپون
در رودخانه (یلو) مسدود دارد

§ قشون ژاپون در (سانگن) محاک آمده بحساب
(ماوکوچان) و بدر (آرتیر) رهسپارند

§ از (مابورن) خبر رسیده که حکومت بلدی خیال
دارد گمرک را بدستیاری دولت انگلیس برقرار گذارد
و آجائیکه ممکن است فوائد طرفین منظور شود

§ مقدمه (درایفون) امروز مجدداً در پاریس اسامع
می شود این دفعه اهالی پاریس بر طرف در مقدمه
او اختیار کرده اند

(چهاردهم ذی الحجه - ۳ مارچ)

§ امیرالبحر (ورایس) را بتازگی امر رسیده که در
دریای امر کشتیهای را گرفتار نماید که برای جنگ حمل
اشیاء ممنوعه دارند

§ اخبار (دیلی کراکل) من بلب اعتراضات روس
ژاپون می نویسد که اعتراضات روس بقدری سست
و بی مغز است که ابد قابل جواب نیست

§ دوات انگلیس بعضی حرکات قدونی داده فوسی
را بحساب متکانگ و فوج دیگر طرف سنجاپور روانه
داشته است

§ (مقر آستین) در جواب میگوید که برای تخفیف
حوارس جنگ (بوتر) آمده بودند گفته که امثال
تخفیف در حواریس امکان ندارد

§ کشتیهای موشک روس که بحساب انجیریا حرکت
کرده بدی موسم و هوا را بهانه نموده باز گشته اند
§ از بندر (آرتیر) خبر رسیده که از (۲۷)
تاکنون ژاپونها درین نواحی دیده نشده کشتیهای روس
تا شصت میل آهوار تلاش کرده انری تباطه اند
(پانزدهم ذی الحجه - ۴ مارچ)

§ بر اردوچ (مالاسا) دو هزار لشکر افزوده شد
که در حین ضرورت محتمل - حین حرکت نایب
§ از (توکیو) خبر رسیده که نارنجکی در خانه
وزیر خارجه و وزیر اعظم کوریا اداخته شده
گونه صدمه نرسانیده معلوم میشود این حرکت از طرف
مخالصین ژاپون بوده است

§ مخبر (رونر) از (توکیو) خبر میدهد که برای
خرابی مقام روسها عقب نشسته و در راه وسیع منتظر
حالات ژاپون اند

§ مرکز جنگی امیرالبحر روس (الکس اف) و
چرل (سکوریا باتکن) سردار کل قشون منچوریا
(مگن) مقرب گردید

§ (سکوت بیکند روف) سفیر روس در لندن
بعض دیدار بر خود که بنرم جنگ حرکت میکند
به بتزیبک وقت برای مرخصی بحضور اعلیحضرت
ادورد هفتم تامل شده مکتوب قلمی اعلیحضرت را در
بی طرفی از جنگ اتصالی شرق برای امپراطور روس
همراه گرفته است

(۱۶ دی الحجه - ۵ مارچ)

§ کشتیهای تحت حکم امیرالبحر (ورایس) از
بندر سویز بحساب (قادر) حرکت کردند تا بحفاظت
(پاتلیک) که در راه چون آنجا وارد میشوند ملاقات نمودند
§ يك فرود کشتی جنگی روس که خیلی خراب بهم
برای سمت در بندر سویز رسیده است

اعلان

تقریب ایران بابت سال نوی میلادی (۱۳۰۰) هجری
که آغاز از نوروز محاسبی است بطریق اولین با اول
حبل التین (رسیده است) بحساب (تاریخ) که از مسیر
حبل التین طلب نماید بحساب (تاریخ) روزی

سبل المتین کلکتہ

مدیکل کالج استریت نمبر ۴

کلیہ امور ادارہ با

مدیر گل مؤید الاسلام است

منتظم ادارہ

اقا محمد جواد شیرازی است

ہر دو شنبہ طبع

وسہ شنبہ توزیع میشود

بتاریخ دو شنبہ

(۲۵ ذیحجہ ۱۳۲۱ ہجری)

روزنامہ مقدس

قیمت اشتراک

(سالانہ شش ماہہ)

ہند - و برمه

(۱۲ روپہ ۷ روپہ)

ایران - افغانستان

(۵۰ قران ۳۰ قران)

عمان - و مصر

(۵ مجیدی - ۳ مجیدی)

اروپا - و چین

(۳۰ فرنک ۱۷ فرنک)

سنہ ۱۳۱۱

سبل المتین

مصادف قبل از دریافت نمودن قبض ادارہ

(۱۴ مارچ ۱۹۰۴ میلادی) (خریداران نباید قیمت اخبار را باحدی تسلیم نمایند) (۱۰ منات - - ۶ منات)

در این حریبہ از ہرگونہ علوم و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فوائد مافی بحث میشود
مراسلات عام المنفعہ مقبول و در انتشارش ادارہ آزادست

فہرست مندرجات

- سیاسی * یادگار ملکہ متوفاتہ وکتوریا * مکتوب
- از حکمران شاہان * افتتاح مدرسہ مبارکہ نوروز *
- در ولاد قفقاز * مکتوب از طهران * نقل از رسالہ
- شرح زندگانی * امیر متوفای افغانستان * مکتوب از
- ولاد قفقاز * داستان روسیا * مکتوب یکی از ارباب
- غیرت * مکتوب یکی از سران فوج خہ *
- مکتوب از اسلامبول * انا اللہ وانا الیہ راجعون *
- تلکرافات * انجمن مظفری کلکتہ *

سیاسی

مناقشات اقصای شرق ہمہ روزہ کسب اہمیت
نمودہ بیش از پیش افق سیاست مغرب زمین را مکرر
ساختہ است - اگرچہ تاکنون ہیچیک از دول مغرب
را موقع اینکہ علناً بجمایت یکی از دولتین متنازعین برخیزد
بدست نیامدہ - ولی ہر یک در تدارکات جنگی وتیہ مہمات
حرب خود آمکارا و مخفی اقدامات مجدانہ دارند - و پیش از

وقت تیہ مہمات جنگ را دیدہ فتونہای خود را در
مراکزہ کہ نزدیک بہ اقصای شرق است جمع میکند -
دولتین انگلیس و امریکا مصمم شدہ اند کہ بیست و
ہفت فرود کشتیہای جنگی خود را باسم حفظ حقوق
خویش در اقصای شرق کسبل دارند - مسلم است پس
از اقدام دولتین مشارالہا دولتین آلمان و فرانس نیز مجبور
بہ تقلید از اقدامات آنان خواہند گردید - چون در مرکز
جنگ قوای این چہار دولت رقب جمع شود در اندک
حرکات رقیبانہ یکی از سرداران آنان کہ از اور طیبہ
است جنگ عمومی را دعوت خواہد نمود

ہرگاہ جنگ بین دولتین روس و ژاپون در اقصای
شرق محدود ماند اروپا و اروپائیان در مہد امن و امان
خواہند غنود و اگر بین دول غربیہ در اقصای
شرق غبار قناری برخیزد و شرارہ جنگ بدامن
اروپائیان رسد عالی را خواہند سوزانید -

یکی از سیاسیون مغرب میگوید کہ امروز قطعہ اروپا
از حیثیت استمداد جنگ (کہ نتیجہ رقابت و حرص عالمگیر
دول متمدنہ است) حکم یک نارنجک بزرگ و خیارہ